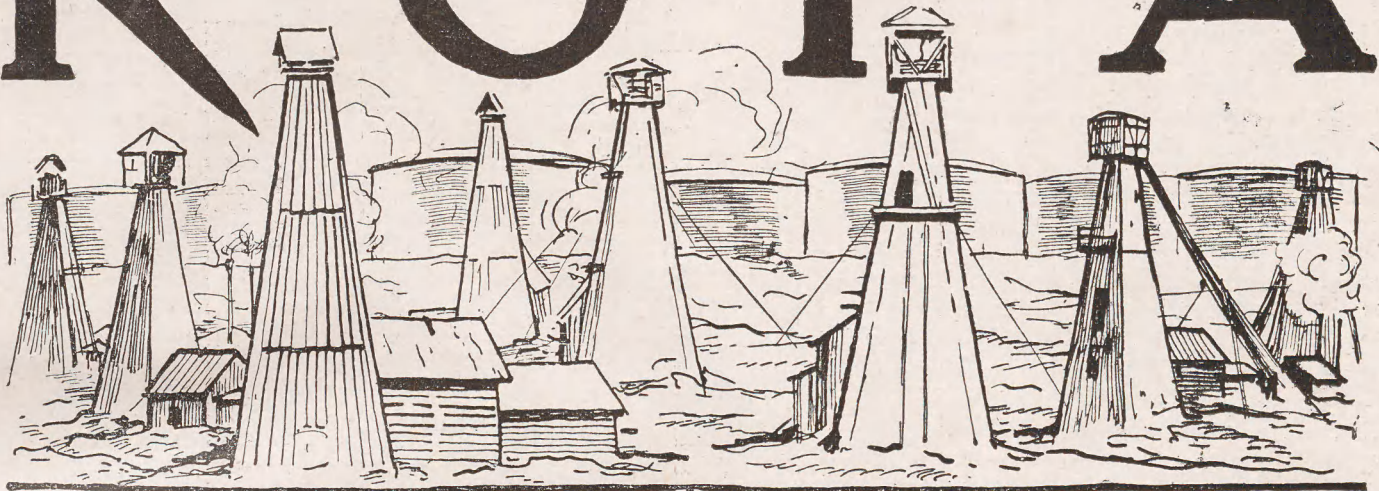

R O P A

PRZEMYSŁ		TECHNIKA
HANDEL		PIŚMIENNICTWO
ORGAN ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH		ORGAN DES VER- BANDES DER BOHR- TECHNIKER

Nr. 16. Tom V. 31. Sierpnia 1913. — Borysław — 31. August 1913. V. Band. Rok III.

Górnictwo Galicyi jako pole pracy.

Napisał

Dr. Maryan Rosenberg

advokat krajowy w Drohobycz.

Górnictwo Galicyi a specjalnie największa jego gałąź t. j. górnictwo naftowe, otrzymało w ostatnich czasach dzięki swemu wzrostowi i inwestycyi zagranicznych kapitałów znanie międzynarodowe. Zwiększający się stale udział wielkich kapitałów angażowanych w tym przemyśle, musiał w celu usunięcia z drogi niewłaściwości połączonych z grynderstwami naftowemi, jakoteż w celu zabezpieczenia inicjatywie prywatnej odpowiedniego pola pracy, nasunąć myśl stworzenia banku górniczego dla Galicyi. Będzie przeto niewątpliwie w interesie odnośnych kół, jeżeli podamy w krótkim zarysie zakres pracy takiego banku.

Oceniając pytanie, czy bank górniczny w Galicyi, znajdzie dostateczne pole pracy, uwieńczone odpowiednią rentownością, musimy wziąć pod rozwagę najważniejszą okoliczność a mianowicie, czy Galicya posiada nadające się do odbudowy złoża kopalni, któreby zabezpieczyły takiej instytucyi akcyę zyskową.

Na to pytanie musimy odpowiedzieć twierdząco.

Wymienić tu należy choćby tylko potas, ropę i węgiel.

Der Bergbau Galiziens als Betätigungsfeld.

Von

Dr. Marian Rosenberg

Landes- u. Gerichts Advokat in Drohobycz.

Dem galizischen Bergbau und speziell seiner grössten Abzweigung, dem Naphta-Bergbau, ist in letzter Zeit, infolge seiner Ausbreitung und infolge des Engagements ausländischer Kapitalien, der internationale Stempel aufgeprägt worden. Die immer grössere Betätigung des Grosskapitals an diesem Bergbaue, musste um die mit dem Bergbau-Gründertum verbundenen Ausartungen aus dem Wege zu schaffen, wie auch um der Initiative des Privatkapitals das richtige Arbeitsfeld zu sichern, auf den Gedanken der Gründung einer Bergbaubank für Galizien, bringen. Es wird daher dem lebhaften Interesse der betreffenden Kreise entsprechen, wenn hier in knappen Umrissen das Arbeitsfeld einer solchen Bergbaubank geschildert wird.

Bei Beurteilung der Frage, ob eine Bergbaubank in Galizien ein von angemessener Rentabilität gekröntes und genügendes Arbeitsfeld findet, muss der wichtigste Umstand ins Augenmerk gezogen werden, ob Galizien abbauwürdige Fossilienlager besitzt, die eine gewinnreiche Tätigkeit einem solchen Institute sichern könnten.

Diese Frage muss bejaht werden.

Es soll hier nur auf Kali, Rohöl, und Kohle verwiesen werden.

Potas odkryto w wielu okręgach Galicyi a specjalnie w Kałuszu w takich ilościach, że w celu eksploatacyi tych wielu złoży potasu, założono pod patronatem Wydziału krajowego i Banku przemysłowego osobne towarzystwo z kilkumilionowym kapitałem akcyjnym.

Co się tyczy bogactwa ropy w Galicyi, to nad tem nie potrzebujemy się dłużej rozwodzić, gdyż przemysł naftowy w Galicyi posiada już markę międzynarodową. Obecny stan galicyjskiego przemysłu naftowego osądzić można najlepiej z wysokości zagranicznych kapitałów inwestowanych w tym przemyśle. Według obliczeń galicyjskiego statystyka Dra Al. Szczepańskiego (Słowo polskie z 5. lipca 1913), opierającego się na niedawno opublikowanym podręczniku międzynarodowego przemysłu naftowego na rok 1913, zaangażowanych było w r. 1913 w galicyjskim przemyśle naftowym 70 zagranicznych towarzystw, a mianowicie 25 towarzystw akcyjnych, 16 towarzystw z ogran. por., 17 gwarectw naftowych i 12 limitedów angielskich, z łącznym kapitałem około 300 milionów koron.

Powyzsza suma nie obejmuje zagranicznych kapitałów prywatnych, inwestowanych w naszym przemyśle naftowym w wielkiej liczbie wolno, tj. niezwiązanych żadną z powyższych form spółkowych.

Mówiąc o popłatności przemysłu naftowego musimy rozróżnić tu wiele zakresów działania.

Główny zakres działania stanowi zakładanie szybów w celu eksploatacyi górniczej znajdujących się w podziemiu minerałów bitumicznych. Popłatność wiercenia szybów udowodnił w „Leipziger Tageblatt“ (z 3. kwietnia 1913) lipski adwokat p. Max Unger, na podstawie cyfr ustalonych w czasopiśmie „Ropa“ (z 28. lutego 1913). Przyjął on jako przeciętny czysty zysk z jednego szybu naftowego kwotę K 2,740.000, oceniając koszt terenu i produkcji jednego szybu naftowego na maksymalną kwotę 400.000 koron.

Popłatność tego działu przemysłu naftowego tj. wiercenia szybów naftowych można najlepiej stwierdzić na rentowności tow. Premier Oil Co i Austriackiego Towarzystwa akc. dla przemysłu naftowego („Opiag“).

Towarzystwo Premier podniosło swój kapitał akcyjny na 90 milionów koron. Na kapitał ten składa się 30 milionów koron akcji pierwszeństwa z zapewnioną 7⁰/₀-ową dywidendą, i 60 milionów koron zwykłych akcji z prawem do 12⁰/₀-owej dywidendy. Za akcje powyższego towarzystwa nabyto należące do założycieli a pod względem dochodów bierne rafinerie Trzebinia, Austria, Peczenizyn i Mährisch Schönberg. Mimo, że nabyte przez Premier obiekty naftowe w ścisłym znaczeniu (szyby naftowe) z trudem dobiegają wysokości 25 milionów koron t. j. rzeczywistej ceny nabycia a inne aporty założycieli pod względem gospodarczym są przeważnie pasywne, a nadto całe przedsiębiorstwo obciążone jest niezwykle i na kontynencie dotąd w tej wysokości nieznanymi płacami naczelnych dyrektorów, wydaje drobna część kapitału akcyjnego ulokowana w szybach naftowych tak kolosalne zyski, że pokrywają one nie tylko pasywa innych aportów towarzystwa, lecz dają jeszcze towarzystwu poważny czysty zysk. Akcje Premiera cieszą się też na giełdzie londyńskiej najlepszym notowaniem.

Kali wurde in vielen Bezirken Galiziens und speziell im Bezirke Kałusz in solchen Massen erschlossen, dass in der letzten Zeit zwecks bergmännischer Ausbeutung der vielen Kalifelder, unter Patronat des galiz. Landesausschusses und der galiz. Industriebank eine spezielle Gesellschaft mit einigen Millionen Aktienkapital gegründet wird.

Was die Rohölreichtümer Galiziens anbetrifft, braucht hier des Näheren nicht erörtert werden, da die Naphtaindustrie Galiziens bereits zu einer internationalen herangewachsen ist. — Die gegenwärtige Grösse der galiz. Naphtaindustrie wird auch am besten die Höhe des in der galiz. Naphta investierten ausländischen Kapitals bekunden. Nach den Berechnungen des galiz. Statistikers Dr. Al. Szczepański (Słowo Polskie v. 5. Juli 1913), der sich auf das jüngst publizierte „Handbuch für die internationale Petroleum-Industrie“ für das Jahr 1913, stützt, betätigten sich im Jahre 1913 in der galiz. Petroleum-Industrie 70 ausländische Gesellschaften, u. zw. 25 Aktiengesellschaften, 16 Gesellschaften m. beschr. Haft., 17 Naphta-Gewerkschaften und 12 Limiteds, zusammen mit einem Gesamtkapitale von zirka 300 Millionen Kronen.

Obige Gesamtsumme umfasst nicht die in der galiz. Petroleum-Industrie investierten ausländischen Privatkapitalien die in freier, durch eine der obigen Gesellschaftsformen nicht gebundener Form, in grosser Zahl auftreten.

Was die Einträglichkeit der Petroleum-Industrie anbetrifft, sind hier viele Wirkungszeige zu unterscheiden.

Den ersten Hauptwirkungskreis bildet das Anlegen von Naphtaschächten behufs bergmännischer Ausbeute der untertags sich befindenden bituminösen Mineralien. Die Einträglichkeit des Naphtaschachtbohrens hat im „Leipziger Tageblatt“ (v. 3. April 1. J.) der Leipziger Rechtsanwalt Herr Max Unger, auf Grund der in der „Ropa“ (v. 28. Februar 1913) festgestellten Ziffern, bewiesen, in dem er als Durchschnitts-Reingewinn eines Naphtaschachtes den Betrag von 2,740.000 K. annimmt, während er die Terrain- und gesamte Produktionspesen bei einem Naphtaschachte mit dem Maximalbetrage von 400.000 K. beziffert.

Die Rentabilität des obigen Zweiges der Naphtaindustrie, das Bohren von Naphtaschächten, ist am besten an der Einträglichkeit der Premier Oil Co. und der Österreichischen Petroleum-Industrie Aktiengesellschaft („Opiag“) festzustellen. Die Premier Oil Co. hat ihr jetziges nominale Aktienkapital auf den Betrag von 90 Millionen Kronen erhöht. Davon sind 90 Millionen Kronen Prioritätsaktien mit einer gesicherten 7⁰/₀-gen Dividende, die restlichen 60 Millionen sind gewöhnliche Aktien mit einem Anrechte zur 12⁰/₀-gen Dividende. Für die Aktien der in Rede stehenden Gesellschaft, wurden die den Gründern gehörigen, was Einträglichkeit anbetrifft, passive Raffinerien Trzebinia, Austria, Peczenizyn und Mährisch-Schönberg erworben. Trotzdem die von der Premier Oil Co. erworbenen Naphtawerte im strikten Sinne des Wortes (Naphtaschächte) ihrem wahren Anschaffungspreise nach, schwerlich die Höhe von 25 Millionen Kronen erschwingen, und die anderen Apporte der Gründer in puncto Einträglichkeit, grösstenteils passiv sind, und ausserdem das ganze Unternehmen mit enorm hohen, in dieser Höhe an Kontinente unbekanntem Besoldungen eines ganzen Boards von Direktoren, belastet ist, — wirft der in

Wymienione przezemnie jako drugie Austriackie Akcyjne Towarzystwo dla przemysłu naftowego („Opiag“) zostało założone w r. 1908 z kapitałem miliona koron. Kapitał ten podwyższono dopiero niedawno na podstawie uchwały walnego zgromadzenia z 25. lutego 1913 o dalszy milion koron i z tej dodatkowej emisji akcyi przyplęno do funduszu rezerwowego 1,470.964 kor. czyli 147% całego nowo emitowanego kapitału akcyjnego. Dnia 31. lipca br. odbyło się walne zgromadzenie akcjonariuszy, które mimo znacznych odpisów, jakoteż w roku bilansowym przedsięwziętych nowych kosztownych wierceń, które z natury rzeczy jeszcze żadnych zysków dać nie mogły, uchwaliło oprócz 10%-owej tantiemy dla rady nadzorczej, nadto wypłatę 5%-owej dywidendy i 35%-owej superdywidendy czyli razem 40% łącznej dywidendy.

Wiercenie szybów naftowych przy odpowiedniem fachowem kierownictwie jest wprawdzie jednym z najpopłatniejszych działów przemysłu naftowego, nie jest jednak jedynem lukratywnem polem działania, jakie nastęrcza nafta.

Należy tu wskazać choćby tylko na w ostatnich czasach tak bardzo ożywiony handel bruttami. Przy nabywaniu wielkiej ilości wolnych od dopłat i kosztów produkcji udziałów brutto w różnych kopalniach z jednej strony ryzyko, które przy wierceniu i kupnie szybów całych z natury rzeczy jest o wiele większe, przy bruttach wskutek wzajemnego ubezpieczenia przez nabywanie udziałów w rozmaitych szybach jest prawie że wykluczone; z drugiej zaś strony transakcyje te dzięki skonsolidowanemu stosunkom na rynku naftowym dają tak ogromny przeważnie w tysiączne procenta idący zysk, że przyplływ obcych kapitałów (przeważnie francuskich i belgijskich) do tego działu interesów naftowych z dnia na dzień wzrasta.

Te olbrzymie zyski jakie daje przemysł naftowy, a jakie w innych przemysłach nie są znane, spowodowały, jak już zaznaczono, niezwykle zainteresowanie zagranicznych kapitałów.

Zagranica inwestuje swe kapitały w ostatnich czasach w galicyjskim przemyśle naftowym także dzięki zasadniczo zmienionej sytuacji.

Hyperprodukcya, która przed kilku laty wystąpiła jaskrawo jako wróg groźny tego przemysłu i stała się coraz gróźniejszą z powodu dezorganizacji producentów i znanych machinacji niektórych towarzystw magazynowych z tak zw. listami magazynowanemi in bianco, znikła zupełnie i na nieprzejrzany przeciąg czasu nie należy jej brać w rachubę. Producenci ropy zorganizowali się w dwa potężne związki (Krajowy Związek prod. ropy i Związek bruttowców) i podczas gdy produkcya spadła, wzmógł się niezwykle zbyt surowca z jednej strony dzięki zdobycemu przez rafinerów zagranicznemu eksportowi, z drugiej strony wskutek masowej konsumpcyi przez państwo, które wprowadziło opał lokomotyw odbenzynowaną ropą i w następstwie tego zakupiło i zamagazynowało wielkie ilości ropy.

Zmieniona sytuacja w przemyśle naftowym odzwierciedla się najlepiej w cenach surowca. Cena surowca wzrosła z 80 hal. na 8 K 50 do 10 K za 100 kg.

Naphtaschächten investierte Bruchteil des Aktienvermögens einen solch gewaltigen Gewinn ab, dass dadurch die Passiven der anderen Apporte der Gesellschaft nicht nur gedeckt werden, sondern noch für die Gesellschaft ein ansehnlicher Reingewinn erzielt wird. Die Premier-Shares erfreuen sich auch infolge ihrer Einträglichkeit, der besten Notierungen am Londoner Markte.

Die als zweite von mir angeführte Oesterreichische Petroleum-Industrie Aktien-Gesellschaft („Opiag“) wurde im Juli 1908 mit einem Kapitale von einer Million Kronen gegründet. Dieses Kapital wurde erst jüngst auf Grund des Generalversammlungsbeschlusses vom 25. Feber 1913 um eine weitere Million erhöht, und aus dieser nachträglichen Emission der Aktien sind dem Reservefonde 1,470.964 K., also 147% des ganzen neu emittierten Aktienkapitals, zugeflossen. Am 31. Juli l. J. fand die Jahresversammlung der Aktionäre statt, die trotz der grossen Abschreibungen, und der im letzten Bilanzjahre vorgenommenen neuen kostspieligen Bohrungen, die naturgemäss noch keine Gewinne abwerfen konnten, ausser der 10%-gen Tantieme für den Verwaltungsrat, für die Aktionäre 5% Dividende und 35% Superdividende, also zusammen 40% Gesamtdividende auszuschütten beschloss.

Das Naphtaschacht-Bohren ist zwar bei richtiger fachmännischer Leitung — einer der einbringlichsten Betätigungszweige der Naphtaindustrie, — ist aber nicht das einzige lukrative Wirkungsfeld, das die Naphtaindustrie bietet.

Es möge hier nur auf den in letzter Zeit so regen Handel mit Naphtabruttoperzenten hingewiesen werden.

Das Anschaffen von vielen von Zubusse- und Produktionsspesen freien Bruttoperzenten in diversen Naphtaschächten, hat einerseits das Risiko, dass beim Bohren und Ankaufe von gesamtten Schächten naturgemäss viel grösser ist, durch wechselseitige Versicherung durch Anteile, in verschiedenen Schächten, fast ganz ausgeschlossen, andererseits infolge konsolidierter Verhältnisse des Rohölmarktes einen solch grossen grösstenteils tausendprozentigen Reingewinn einheimen lassen, dass der Zufluss vom fremden (grösstenteils vom französischen und belgischen) Kapital, in diesem Zweige der Naphta-Betätigung, von Tag zu Tag immer grösser wird.

Die Riesengewinne der Naphtaindustrie, die in solchem Umfange in einer anderen Industrie unbekannt sind, haben auch eine enorme Betätigung des ausländischen Kapitals, wie bereits erwähnt wurde, zur Folge gehabt.

Das ausländische Kapital engagiert sich in letzten Jahren in der galizischen Rohölindustrie in stets grösserem Umfange auch infolge der grundsätzlich geänderten Marktsituation.

Die Ueberproduktion, die vor einigen Jahren, als drohender Feind dieser Industrie zum grellen Vorschein kam und immer drohender wurde, infolge der Desorganisation der Rohölproduzenten und der bekannter Machinationen mancher Rohöltransportgesellschaften mit fingierten s. g. Bianco-Magazinierungsscheinen, ist jetzt gänzlich gewichen und kann für unabsehbare Zeit nicht mehr in Betracht gezogen werden. Die Rohölproduzenten organisierten sich in zwei mächtigen Verbänden (Landesverband der Rohölproduzenten und Verband der Bruttoinhaber in Lemberg), und während die Gesamtsumme der Rohölausbeute gesunken ist, ist der Absatz des Roh-

Jakkolwiek nie ulega wątpliwości, że bezpośrednie angażowanie się w przemyśle naftowym przy odpowiedniej przezorności i szczęśliwym przeprowadzaniu wierceń stanowi najpopłatniejszą gałąź tego przemysłu, to przyznać także trzeba, że w przemyśle naftowym zarabia się ogromne sumy na pośrednictwie, grynderkach i powiernictwie.

Ile zarobić można na grynderstwach naftowych świadczą najlepiej tacy grynderzy jak B. F. Maisel, który z małego mydlarza z Whitechaplu w Londynie stał się w przeciągu jednego roku milionerem i galicyjskim Rockefellerem. A przykład ten nie jest odosobniony.

O wiele łatwiej niż taki Maisel, mógłby wielki bank rozporządzający kapitałami i mający pewne prestige, przeprowadzać bardzo popłatne transakcje naftowe w kraju i zagranicą, względnie lokować tamże dobrze walory naftowe. W ten sposób wyłączonyby na przyszłość zupełnie obecnego pośrednika i faktora, który przez swoje zbyt często nieuczciwe postępowanie wyrządza ogromną szkodę górnictwu naftowemu, w ten sposób poszłoby się na rękę wielkiemu i małemu kapitałowi, któremu kulantna i godna zaufania instytucja bankowa ułatwiłaby dobrą lokatę.

Zmonopolizowanie wszystkich pośredniczych i powierniczych czynności w zakresie górnictwa naftowego stanowiłoby główny cel mającego się założyć banku górniczego.

Musimy poruszyć tu także sprawę występowania węgla w Galicyi i dotyczącego go zakresu działania banku górniczego.

Przy węglu należy odróżnić dwie zasadnicze gałęzie, a mianowicie: handel i górnictwo węglowe.

Handel węglem, który wskutek wyparcia coraz droższego drzewa, jakoteż wskutek powstawania coraz nowych fabryk i zakładów przemysłowych w Galicyi, przybiera na rozmiarach, stanowi rentowny dział pracy zakładów bankowych i widzimy w tym kierunku żywą akcyę niektórych banków jak np. Galicyjskiego Banku Hipotecznego, Lwowskiej filii Praskiego Banku kredytowego. Otwarta niedawno w Krakowie filia galic. Banku przemysłowego objęła jako główny resort oddziału towarowego organizacyę handlu węglem w Galicyi zachodniej.

Do znacznie lepszej przyszłości podąża w Galicyi górnictwo węglowe, do niedawna z przyczyn konkurencyjnych niszczone w zarodku przez śląskich właścicieli kopalń węglowych, którzy w tym celu całe połacie zachodniej Galicyi obkładali wyłącznościami górniczemi, względnie odkupywali wyłączności górniczne nabyte przez innych.

W ostatnich czasach nastąpił i w tym kierunku pewien zwrot.

Rozbudzona w kraju prywatna inicjatywa przemysłowa poczęła burzyć zapory wzniesione sztucznie przez śląską i pruską konkurencyę a rozpoczęte przez zmarłego posła do parlamentu Arnolda Rappaporta wiercenia za węglem w Brzeszczu, Jawiszowicach i Kainowie stwierdziły istnienie bogatych złóż węglowych. Rezultatem tych próbnich wierceń było utworzenie przez spadkobierców Dra Arnolda Rappaporta kopalń węglowych pod firmą Gwarectwa Brzeszcze w Brzeszczu, które w myśl równobrzmiącej opinii fachowców liczyć może na świetną przyszłość.

produktu enorm gestiegen, einerseits infolge des durch die Raffineure errungenen ausländischen Exportes, andererseits infolge des Massenkonsumes seitens des österreichischen Staates der das Speisen der Eisenbahn-Lokomotiven mit entbezinertem Rohöl eingeführt hat, und infolgedessen grosse Mengen Rohöls einkaufte und magazinierte.

Die geänderte Marktlage der Rohölindustrie spiegelt sich am besten in den Preisen des Rohproduktes ab. Der Preis des Rohproduktes pro 100 Kg. ist von 80 Heller auf 8 K. 50 H. bis 10 K. gestiegen.

Wenn es auch keinem Zweifel unterliegt, dass die indirekte Betätigung in der Rohölindustrie, bei angemessener Vorsicht und glatter Abwicklung der Bohrungen, den einbringlichsten Industriezweig bildet, so muss doch zugegeben werden, dass im Rohölbergbau enorme Summen an Vermittlung, Gründungs- und Treuhand-Wesen verdient werden.

Was an Vermittlung und Gründungen in der Rohölbranche verdient werden kann, ist am besten an solchen Gründern, wie B. Ph. Maisel, zu ersehen, der von einem kleinen Seifensieder aus Whitechapel in London, in einem Jahre zum Millionär und galizischen Rockefeller brachte. Und dieses Beispiel steht nicht vereinzelt da.

Viel mehr, als solchen Maisels, ist es einer über Geld und Prestige verfügenden Grossbank leicht, sehr einbringliche Naphtagründungen fürs Ausland und Inland durchzuführen, resp. Naphtawerte günstig abzusetzen. Dadurch wäre der gegenwärtige Vermittler und Makler, der durch seine unlautere Art des Erwerbes, einen Krebschaden der Naphtaindustrie bildet, für die Zukunft ausgeschaltet, dem Gross- und Kleinkapitalisten hingegen, der seine Kapitalien lukrativ locieren will, durch Bestellung einer verlässlichen und kulanten fachmännischen Bankhilfe verholfen.

Die Monopolisierung gesamter Vermittlungs- und Treuhanddienste im Bereiche der galiz. Naphtaindustrie, wäre eines der Hauptzwecke der zu gründenden Bergbaubank.

Es ist hier noch über das Auftreten der Kohle in Galizien, und über den diesbezüglichen Wirkungskreis Nachstehendes zu bemerken:

Bei der Kohle sind zwei Zweige grundsätzlich zu unterscheiden: Der Kohlenhandel und Bergbau.

Der Kohlenhandel, der infolge Verdrängung des immer teurer werdenden Holzes und infolge Entstehung neuer Fabriken und neuer Werke in Galizien, an Umfang zunimmt, bietet einen rentablen Arbeitszweig für die Warenabteilungen der Bankinstitute, und sehen wir in Galizien eine rege Tätigkeit in dieser Richtung seitens mancher Banken, wie der Galizischen Hypothekbank, der Lemberger Filiale der Prager Kreditbank. Die in letzter Zeit in Krakau eröffnete Filiale der Galizischen Industriebank hat als Hauptressort der Warenabteilung die Organisation des Kohlenhandels für Westgalizien übernommen.

Einer noch viel grösseren Zukunft geht in Galizien der Kohlenbergbau entgegen, der bisher aus Konkurrenzrücksichten von den schlesischen Kohlenbergbaubesitzern niedergedrückt wurde, zu welchen Zwecken sie ganze Teile Westgaliziens mit Freischürfen bedeckten, oder die von Anderen erworbenen Freischürfe an sich brachten.

In letzter Zeit ist auch in dieser Richtung eine Wendung eingetreten.

Die in Lande erwachende industrielle Privatinitiative hat die seitens der schlesischen und preussischen Kohlenkonkurrenz künstlich aufgestellten Dämme

W ostatnich czasach powstało w Krakowie za inicjatywą nadradcy posła Jana Zarańskiego towarzystwo mające na celu przeprowadzenie próbnych wierceń za węglem w Galicyi zaehodniej.

Ze istnieje zasadniczy warunek dla założenia rentownego i wielkiego górnictwa węglowego, a mianowicie ogromne złoża węglowe, to w kołach fachowych nie ulega dziś żadnej wątpliwości.

Powołałam się tu na świadectwo Dra W. Petraschka sekcijnego geologa c. k. geologicznego zakładu państwowego, który w opublikowanej w czasopiśmie Związku dla żeglugi rzecznej i kanałowej w Austrii (Nr. 68. r. 1908) rozprawie; „Złoża węglowe nad kanałem Dunaj-Wisła“ dowiódł, że wzdłuż proponowanej dla Galicyi trasy tego kanału, znajdują się w rozciągłości kilku kilometrów po obu stronach bogate i godne odbudowy pola węglowe.

Na podstawie wyników wiercenia szybów „Silesia“ i „Andrzej“, jakoteż próbnego wiercenia w Starych Stawach, Polance, Ryczowie, Olszynie i w. i. konstatuje geolog sekcyjny Dr. Petraschek, że Galicya zachodnia posiada niezmiernie wielkie i bogate złoża węglowe. Co się tyczy jakości węgla galicyjskiego, to może on, zdaniem Dra Petraschka i nadradcy Zarańskiego, konkurować skutecznie z węglem górnośląskim.

Dr. Petraschek daje także ilościowe obliczenie złożo węglowych Galicyi i ich stosunek do złożo węglowych całej Austrii.

Na podstawie najnowszych badań górniczych stwierdza Dr. Petraschek w następujących cyfrach bogactwo węglowe:

Cała Austrija	28 miliardów ton
Morawsko-śląskie i zachodnio galicyjskie zagłębie	27 „ „
Sama zachodnia Galicya	24.9 „ „

Z tego zestawienia wynika, że punkt ciężkości przyszłego rozwoju austriackiego górnictwa węglowego przesunie się do Galicyi.

Powyższe daty dowodzą dostatecznie istnienia niezmiernego pola działania dla projektowanego banku górniczego. *)

Odpowiednio zorganizowany bank górniczy uwolniłby Galicyę od oszukańczych grynderstw i pasożytnicznych faktorów, jakoteż wprowadziłby odbudowę niezmiernych bogactw podziemnych Galicyi na właściwe tory.

*) Zwolennikom projektu założenia banku górniczego dla Galicyi, służy autor chętnie dalszemi wyjaśnieniami.

aufzuräumen begonnen, und die vom verstorbenen Reichratsabgeordneten Dr. Arnold von Rappaport versuchsweise durchgeführten Probebohrungen nach Kohle in Brzeszcze, Jawiszowice und Kainow, haben das Vorhandensein reichhaltiger Kohlenfossilien bestätigt. Als Resultat dieser Probebohrungen sind die von den Erben Dr. von Rappaport unter der Firma der Gewerkschaft Brzeszcze in Brzeszcze gegründete Kohlengruben, die nach einhelliger Meinung von Fachleuten einer glänzenden Zukunft entgegengehen.

In letzter Zeit ist auf Initiative des Oberberg-rates von Zarański in Krakau eine Gesellschaft zwecks Probeschürfungen nach Kohle in Westgalizien, entstanden.

Dass die Grundprämisse für einen grossen und lukrativen Kohlenbergbau u. zw. grosse Kohlennatur-schätze in Galizien vorhanden sind, das gilt jetzt in Fachkreisen als ausser jeden Zweifel.

Ich will mich hier auf das Zeugnis eines so unvoreingenommenen Fachmannes, wie Galizien gegenüber, ein Deutscher sein kann, berufen. Der Wiener Sektionsgeologe der k. k. geologischen Reichsanstalt Herr Dr. W. Petraschek, hat in seiner in den Mitteilungen des Zentralvereines für Fluss- und Kanal-Schiffahrt in Oesterreich (Nr. 68. J. 1908) veröffentlichten Abhandlung über „die Steinkohlenfelder am Donau — Weichsel Kanal“ bewiesen, dass längst der für Galizien proponierten Kanaltrasse von beiden Seiten in einer Breite von einigen Kilometern sich reichhaltige und abbauwürdige Kohlenfelder befinden.

Auf Grund der Ergebnisse der Bohrungen der Schächte „Silesia“, des Schachtes „Andrzej“, wie auch der Probebohrungen in Stare Stawy, Polanka, Ryczow, Olszyna u. s. w., stellt Sektionsgeologe Dr. Petraschek fest, dass Westgalizien enorm grosse und reichhaltige Kohlenlager besitzt. Was die Qualität dieser Kohle anbetrifft, kann die — nach Dr. Petraschek und Oberberg-rats von Zarański Begutachtung — mit der oberschlesischen Kohle gut konkurrieren.

Dr. Petraschek gibt auch eine quantitative Berechnung der Kohlenlager Galiziens und ihr Verhältnis zur gesamten Masse der Kohlenlager ganz Oesterreichs.

Auf Grund nämlich der letzten bergmännischen Aufschlüsse, stellt Dr. Petraschek nachstehende Ziffern des Besitztums an Steinkohle fest:

Ganz Oesterreich	28 Milliarden Tonnen
Das mährisch-schlesische, westgalizische Revier	27 „ „
West-Galizien allein	24.9 „ „

Diese Zusammenstellung ergibt, dass die künftige Entwicklung des österreichischen Kohlen-Bergbaues ihren Schwerpunkt nach Galizien verlegen wird.

Obige Daten beweisen zur Genüge das enorme Arbeitsfeld, das einer für Galizien zu gründenden Bergbau-Bank harret. *)

Eine richtig organisierte und geleitete Bergbau-bank möchte den Bergbau Galiziens vom unlauteren Gründertum und den Makler-Parasiten befreien, wie auch die bergmännische Erschliessung der enormen unterirdischen Reichtümer Galiziens ins eigentliche Geleise bringen.

*) Der Verfasser steht den Anhängern des Projektes der Gründung einer Bergbaubank für Galizien, mit weiteren Informationen zur Verfügung.

WILHELM SUSSMANN

BIURO SPEDYCYJNE

SKŁAD OLEJÓW MASZYNOWYCH, WĘGLA KAMIENNEGO I ARTYKUŁÓW USZCZELNIĄCYCH.

BORYSLAW, ul. Wolaniecka obok warsztatów Zdanowicza.
Telefon Nr. 214. — — — Telefon Nr. 214.

Galizische Karpathen- Petroleum-Aktiengesellschaft

vormals Bergheim & Mac' Garvey.

..... CENTRALE: WIEN.

Maschinen- und Bohrwerkzeug-Fabriken:

-- GLINIK MARYAMPOLSKI, --
BORYSŁAW UND TUSTANOWICE.

Fabrikation von Bohrtensilien für alle Bohrsysteme.

Telephone:
WIEN { 1637
 { 9572
GLINIK Nr. 2
BORYSŁAW { 191
 { 180

Telegramm - Adresse:
PETROKARPAT, WIEN.
Karpath, Glinik Maryampol.
EXCENTER, BORYSŁAW.

Spezialität:

**:: Kombinierte ::
kanadische und
Rotations-
Bohrkräne.**

.....
:: :: Alleinfabrikation von

Sharp & Hughes ---

Bohrmeisseln ohne wel-
chen keine Rotationsboh-
rung von allgemeinem
Erfolge gekrönt werden
kann. - - - - -

.....

Inż. R. TITUS.

Ing. R. TITUS.

Dalsze poglądy na wiercenie obrotowe.*)

(Ciąg dalszy.)

Przy większych głębokościach 1200—1300 m. można przyjąć do popędu aparatu obrotowego motor o maksymalnej sile 30—34 koni.

34 HP odpowiadają 2550 kilogramometrom. Łańcuch popędowy biegnąc z szybkością 1 metra musi posiadać siłę pociagową 2500 kg; tą samą siłę posiada także Rotary czyli obrotnica Drehtafel na swoim uzębieniu.

Ze średnicy obrotnicy i świdra rotacyjnego znajdziemy stosunek przeniesienia i moment obrotu, na który odnośna rura może być wystawiona, patrz tablica druga.

Jeżeli obrotnica ma na obwodzie uzębienia średnicę 1,24, to stosunek przeniesienia do rury

przy 6" rurze	8 krotny	w	20000 kg.
" 8"	" 6 "	momenty w	15000 "
" 10"	" 5 "	okrągłych	12000 "
" 12"	" 4 "	cyfrach	10000 "
" 14"	" 3,5 "		8700 "
" 16"	" 3 "		7500 "
" 18"	" 2,75 "	stąd momenty	6800 "
" 20"	" 2,5 "	okrągłych	6250 "

przy sile pociągowej na łańcuchu 2500 kg.

Z powyższego obrachowania wynika, że rury obrotowe o większej średnicy o wiele mniej są narażone niż rury o mniejszej średnicy.

To odnosi się jednak także do skręcenia. Są one przy mniejszym kalibrze o wiele więcej narażone, niż przy większym. Ponieważ skręcenie stanowi najsłabszy punkt, to już z tego powodu powinno się używać rur obrotowych o możliwie wielkiej średnicy, przy której odkręcenie gwintu tak łatwo nie następuje.

Co się tyczy grubości ścian rur, to widać już z pierwszej tablicy (Nr. 15), że już 6 mm. są wystarczające.

Skręcenia stanowią słabą stronę, i trzeba by dla tychże coś lepszego wyszukać.

Stosownie do grubości rur ich najrozmaitsze wymagania można nieco wyrównać stosowując do popędu łańcucha na walcu popędowym różne stosunki przeniesienia; używając dla większych rur do popędu łańcucha kół o mniejszej średnicy a dla mniejszych rur wiertniczych kół łańcuchowych o większym promieniu, to można te wymagania znacznie wyrównać; przeto otrzymuje także narzędzie wiertnicze przy różnych wymiarach rur bardziej równomierny ruch w szybkości obrotowej. Przy wierceniu udarowym poznaje wiertacz przez ujęcie żerdzi w rękę, pokład w jakim wierci. Powstające vibracje udzielają się ręce z czego można sobie wyrobić pojęcie. Przy wierceniu obrotowym nie zachodzi ta możliwość. Niema tu objawów, któreby się udzielały czuciu. Ocenia się pracę świdra czy narzędzia z równomiernego obrotowego ruchu obrotnicy albo po napięciu łańcucha.

Obydwa te sposoby poznawania, dopuszczają łatwo omyłkę; z tego powodu załączyłem pojedynczy

Weitere Angaben über Drehbohren.*)

(Fortsetzung.)

Bei grossen Teufen 1200—1300 Meter kann man für den Betrieb des Drehapparates einen Motor mit einer Maximalkraft von 30 bis 34 Pferdekraften annehmen.

34 Pferdestärken entsprechen 2550 Meterkilogramm.

Läuft die Treibkette mit 1 Meter Geschwindigkeit, so muss diese 2500 Kilogramm Zugkraft besitzen; dieselbe Kraft besitzt dann auch die Rotary oder Drehtafel an ihrer Zahnung.

Mittelst des Durchmessers der Drehtafel und dem des Drehrohres findet man Uebersetzungsverhältnisse und hiemit das Drehmoment, dem das betreffende Rohr ausgesetzt sein kann; siehe zweite Tabelle.

Hat die Drehtafel am Teilkreis der Zahnung einen Durchmesser von 1,24, so wird das Uebersetzungsverhältnis zum Rohr

bei 6" Rohr	8 fach	20000 Kilogramm
" 8"	" 6 "	15000 "
" 10"	" 5 "	12500 "
" 12"	" 4 "	10000 "
" 14"	" 3,5 "	8700 "
" 16"	" 3 "	7500 "
" 18"	" 2,75 "	6800 "
" 20"	" 2,5 "	6250 "

bei einer Zugkraft von 2500 Kilogr. an der Kette.

Aus der gemachten Berechnung ersieht man, dass Drehrohre von grösserem Durchmesser weit weniger beansprucht werden, als Rohre von kleinerem Durchmesser.

Dies bezieht sich nun aber auch auf die Verschraubungen. Diese werden bei kleinerem Rohrkaliber weit mehr beansprucht, als bei grösserem. Da die Verschraubungen der schwächste Punkt sind, so muss man schon aus diesem Grunde Drehrohre von möglichst grossem Durchmesser wählen, wo alsdann auch ein Abdrehen der Gewinde nicht so leicht vorkommt.

Was die Wandstärke der Rohre betrifft, so sieht man aus der ersten Tabelle, dass schon 6 Millimeter genügend ist.

Die Verschraubungen sind die schwachen Stellen und sollte man hierfür etwas Besseres ausfindig machen.

Die in ihrer Stärke sehr verschiedene grosse Beanspruchung der Rohre kann man etwas ausgleichen, wenn man für den Betrieb der Treibkette an der Antriebswelle verschiedene Uebersetzungsverhältnisse anwendet; benutzt man für die grösseren Bohrrohre als Antrieb der Kette Kettenräder von kleinerem Durchmesser und für die kleineren Bohrrohre Kettenräder von grösserem Radius, so kann man die Beanspruchung mehr ausgleichen; hiedurch erhält auch das Bohrzeug bei den verschiedenen Rohrgrössen unter sich eine mehr gleichmässige Bewegung in der Umdrehungsgeschwindigkeit.

Beim Stossbohren erkennt der Bohrmeister dadurch, dass er die Hand ans Gestänge legt, in welchem Gebirge der Meissel arbeitet. Die entstehenden Vibrationen des Gestänges teilen sich der Hand mit, woraus er sich seine Annahme bildet. Dies ist nun

*) Ztit. d. Int. Vereines d. Bohring. u. Bohrtechniker Nr. 16.

*) Ztit. d. Intern. Vereines d. Bohring. u. Bohrtechniker Nr. 16.

mechanizm, który za pomocą wskazówki uwidoczni skoro w pracy wiertniczej zajdzie jaka zmiana, czy to ulżenie czy utrudnienie. Poznaje się przeto natychmiast wszelkie zmiany pokładów, można dokładnie obserwować jak działa obciążenie świdra, i jak ma postępować popuszczanie. Daje on jasny obraz pracy na spodzie otworu.

Koło popuszczadła, mechanizm wskazówkowy i dźwignia wyłączająca znajdują się tuż przy tarczy obrotowej tak, że wiertacz może obserwować wszystko ze stanowiska niedaleko obrotnicy.

Do urządzenia obrotowego, zwłaszcza przy większych głębokościach konieczny jest dający się dobrze regulować aparat odciążający, gdyż ma się tu do czynienia z wielkimi ciężarami, którymi narzędzie wiertnicze pod żadnym warunkiem nie śmie być obciążone.

Ponieważ obciążenie z głębokością, stale się zmienia, przeto przyrząd służący do odciążania powinien być w swoim sposobie działania niezmienny.

Do odciążania posługiwać się można magazynem sprężynowym albo cylindrem o ciśnieniu wodnym, a przy drugim można ciśnienie na narzędzia wiertnicze łatwo i dokładnie regulować.

Innym bardzo ważnym przyrządem jest przyrząd umożliwiający popuszczanie. Popuszczanie musi się tu odbywać pomału lecz regularnie, tyle wiele aparat przy jednym obrocie odwierci.

Właśnie popuszczanie odgrywa tu ważną rolę, gdyż popuszczając za dużo, można spowodować wypadki.

Gdy się w twardym pokładzie za wiele popuszcza, staje się obciążenie narzędzi za wielkie. W miękkim pokładzie następuje zabijanie się narzędzia, które może łatwo spowodować odkręcenie rur.

Automatycznie działający aparat popuszczający byłby tu najbardziej wskazany. Oprócz tego popuszczadło musi być urządzone do popuszczania z ręki.

Skoro przy wierceniu obrotowym poświęci się dość uwagi tym różnym punktom to wszelkie obawy co do zdolności działania aparatu obrotowego są wykluczone.

Jest łatwo zrozumiałą rzeczą, że takiego urządzenia nie można dostać za cenę kanadyjskiego borkranu. Sam aparat wiertniczy dla znaczniejszych głębokości waży około 4500 kg. do tego przychodzą jeszcze dalsze przedmioty a przedewszystkiem motor, dwie tłocznie, werbel sztangowy, wielokrążek, rolki, liny, aparat do odciążania, popuszczadło, bęben wyciągowy z liną, sortyment rur wiertniczych, narzędzia wiertnicze o różnej średnicy, węże i inne narzędzia pomocnicze.

O ile do popędu używa się fazy, przychodzi jeszcze do tego koszt odpowiednio wielkiego kotła względnie lokomobili.

Dok. nast.

beim Drehbohren nicht der Fall, hier sind keine Anzeichen, welche sich dem Gefühle mitteilen. Man beurteilt das Arbeiten des Meissels oder Werkzeuges nach der gleichmässig drehenden Bewegung der Drehtafel oder nach der Spannung der Kette.

Diese beiden Erkennungszeichen lassen leicht eine Täuschung oder einen Irrtum zu; aus diesem Grunde habe ich einen einfachen Mechanismus eingeschaltet, der durch ein Zeigerwerk anzeigt, sobald eine Aenderung in der Arbeitsweise des Bohrzeugs eintritt, sei es eine Erleichterung oder Erschwerung; man erkennt hiedurch sofort jeden Gebirgswechsel, kann genau sehen, wie die Belastung des Bohrzeugs wirkt und wie das Nachlassen zu erfolgen hat. Er gibt ein klares Bild über das Arbeiten auf der Bohrsohle.

Handrad der Nachlassvorrichtung, der Zeigermechanismus und Ausrückhebel befinden sich nahe bei der Drehtafel, so dass der Bohrmeister von einem Punkt in der Nähe der Drehtafel alles leicht beobachten kann.

Zu einer Drehbohrenrichtung, besonders bei grossen Tiefen, gehört ein gut regulierbarer Entlastungsapparat, da man es hier mit grossen Lasten zu tun hat, mit denen in keinem Falle das Bohrzeug ganz belastet werden darf.

Da mit der Teufe die Belastung stets wechselt, so muss auch die zur Entlastung dienende Vorrichtung in ihrer Wirkungsweise unveränderlich sein.

Man kann sich zur Entlastung Federmagazine oder auch Druckwasserzylinder bedienen, wo man bei letzteren den Druck aufs Bohrzeug genau und leicht regulieren kann.

Eine andere sehr wichtige Vorrichtung ist diejenige, welche das Nachlassen ermöglicht. Das Nachlassen muss hier in kleinem Masse, aber sehr regelmässig erfolgen, soviel sollte auch nachgelassen werden.

Gerade das Nachlassen ist hier von grosser Wichtigkeit, da durch zu viel Nachlassen Unfälle eintreten können.

Wird im harten Gebirge zu viel nachgelassen, so wird das Bohrzeug zu stark belastet. Im zähen Gebirge entstehen Verballungen des Bohrzeugs, die dann leicht die Ursache des Abdrehens der Rohre werden können.

Ein etwa für die Länge eines Rohres für die Nachlassgrösse regulierbarer, automatisch wirkender Mechanismus ist hiefür das geeignetste. Ausserdem muss aber auch ein Nachlassen von Hand möglich sein.

Wird bei einer gut eingerichteten Drehbohrung diesen verschiedenen Punkten genügende Beachtung geschenkt, so können jede Befürchtungen in Betreff der Leistungsfähigkeit ausgeschlossen werden.

Dass man aber eine derartige Einrichtung nicht zum Preise eines kanadischen Bohrkrans haben kann, ist wohl einleuchtend. Der Drehapparat für sich allein hat für grosse Tiefen schon ein Gewicht von zirka 4500 Kilogramm, hiezu kommen noch die verschiedenen anderen Gegenstände, welche der Hauptsache nach aus dem Motor, zwei Druckpumpen, Gestänge-wirbel, Flaschenzug, Rollen, Blöcken, Drahtseil, Entlastungsvorrichtung, Nachlassmechanismus, Förder-trommel mit Seil, Transmissionsteile, ein Sortiment Bohrrohre, Bohrzeuge von verschiedenem Durchmesser, Schläuche und den übrigen kleineren Hilfswerkzeugen bestehen.

Wird mit Dampftrieb gearbeitet, kommt noch hiezu die Beschaffung eines entsprechend grossen Dampfkessels oder einer Lokomobile.

Schluss folgt.

**Administracja „ROPY“ ma na składzie
2000 słoików na próbki**

z oszlifowanym brzegiem

(wykonane według wzoru zatwierdzonego przez
c. k. Urząd górniczy okręgowy w Drohobyczu).

Do nabycia za gotówkę o ile zapas starczy po 30 h. za sztukę.

Sprawa płuczki.

Otrzymujemy następujące pismo:

Jako zastępca prot. firmy Przedsiębiorstwo głębokich wierceń Albert Fauck & Ska we Wiedniu i jej jawnych spółników, wzywam Panów na podstawie §. 19. ustawy prasowej do umieszczenia następującego sprostowania w ich czasopiśmie „Ropa“.

Nie jest prawdą, jak w artykule „Odpowiedź na artykuł p. A. Faucka“ w Nr. 13. twierdzi się, że także w szybie Jadwiga w Tustanowicach dowiercono ropę kanadyjską, natomiast prawdą jest, że wiercenie tego szybu do głębokości 938 m. prowadzono Fauckowskim systemem płuczki, a szyb miał dnia 25. maja 1908 produkcję dzienną około 15 wagonów.

Wiedeń 8. sierpnia 1913.

Z poważaniem
Dr. Gustaw Prix
adwokat.

Die Spülbohrfrage.

Wir erhalten die folgende Zuschrift:

Als Vertreter der prot. Firma Tiefbohrunternehmung Albert Fauck & Co. in Wien und deren öffentlichen Gesellschaftern fordere ich Sie auf Grund des § 19 Pressgesetzes auf in der von Ihnen redigierten Zeitschrift „Ropa“ nachstehende Berichtigung aufzunehmen.

Es ist nicht wahr, dass, wie in dem Artikel „Antwort auf den Artikel des A. Fauck“ in Nr. 13. der Zeitschrift „Ropa“ behauptet wird, auch in dem Schachte Jadwiga in Tustanowice das Öl kanadisch erbohrt wurde, wahr ist vielmehr, dass die Bohrung dieses Schachtes bis zur Tiefe von 938 Meter mit dem Fauck'schen Express-Spülbohrsystem durchgeführt wurde und der Schacht am 25. Mai 1908 eine Tagesproduktion von zka 15 Zisternen hatte.

Wien, 8. August 1913.

Achtungsvoll
Dr. Gustav Prix
Hof- u. Gerichtsadvokat.

CAŁY DOCHÓD PRZEZNACZONY NA CELE ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU

.. (FUNDUSZ ZAPOMOGOWY DLA WDÓW I SIERÓT PO KIEROWNIKACH KOPALŃ itp.) ..

BOGATO ILUSTROWANY I WSPANIAŁE WYDANY

KATALOG

MASZYN I NARZĘDZI WIERTNICZYCH

GALIC. KARPACKIEGO NAFTOWEGO TOWARZYSTWA

-(DAWNIEJ BERGHEIM I MAC GARVEY). -

WSPANIAŁE TO WYDAWNICTWO ZOSTAŁO ŁASKAWIE ODDANE DO
ROZPOWSZECHNIENIA NA CELE ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH
W BORYSŁAWIU I JEST DO NABYCIA W BIURZE ZWIĄZKU PO CENIE:

Dla członków Z. T. W.	K 10.—
Dla nieczłonków	„ 15.—
Dla firm	„ 20.—

KLISZE

dla naszego pisma :: wykonuje
Zakład art.-graficzny
we Lwowie, Pasaż Mikolascha

Brzeziński i Tow.

S.
Z.
O.
P.

Z ruchu wiertniczego.

Od naszych korespondentów.

Bitków. Tutejszy i okoliczny przemysł naftowy przechodzi obecnie w nową fazę rozwoju. Mianowicie cały ruch wiertniczy gravituje planowo w kierunku południowo-wschodnim od dotychczasowych kopalń, najlepszymi rezultatami bowiem cieszą się szyby najbardziej w tym kierunku wysunięte. Drugą nie mniej ważną przyczyną tej grawitacji jest to, że terena wysunięte w północno-zachodnim kierunku od kopalń stanowią olbrzymie obszary, przeważnie już zajęte przez wielkie towarzystwa a temsamem niedostępne dla mniejszych towarzystw i przedsiębiorców, terena zaś położone na linii tutejszej w południowo-wschodnim kierunku od kopalń składają się z małych kompleksów, nie są zmonopolizowane przez duże towarzystwa, lecz należą do bardzo wielu prywatnych przedsiębiorców i mniejszych towarzystw, na terenach tych ciąży w końcu dłuższy lub krótszy „termin wiercenia“, przedsiębiorców zaś zachęca rentowność i dogodne warunki wiercenia, toteż w krótkim stosunkowo czasie południowo-wschodnia połać Bitkowa z graniczącymi gminami Pasieczna i Pniów zarozi się formalnie wieżami wiertniczymi. Ogólnie wiadomo, że Borysław i Tustanowice zawdzięczają swą potęgę, rozgłos i rozwój jedynie rozpoczęciu robót przez „drobne“ towarzystwa i prywatnych przedsiębiorców. Taki też system zaczyna wchodzić w życie i w naszej okolicy.

Prócz wierceń, jakie w najbliższym czasie przedsięwzięmie p. Fr. Brugger wraz z tow. „Tepege“ z Krakowa, należy zanotować wiercenie Tow. „Montan-Schodnica“ w Pniowie na pgr. 3826 (pole naftowe „Maurycy“), i wiercenie Tow. „Opiag“ wraz z pewną firmą niemiecką też w Pniowie na 17 morgowym terenie pgr. 3832/1. (pole naftowe „Włodzimierz“). Teren ten nabyło Tow. „Opiag“ od bitkowskiego proboszcza ks. Korola.

W końcu też wiercenie nowego towarzystwa „Bitumen“ również w Pniowie. Towarzystwo to zorganizowane przez Dr. Wasunga ze Lwowa nabyło odeń około 10 morgowy teren w Pniowie i w krótkim czasie (po feryach) rozpocznie wiercenie na razie jednym rygiem na pgr. 3829/2. 3830/2. i i.

W samym Bitkowie posiada tow. „Opiag“ 30 szybów, z tego 22 szybów daje produkcję od $\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ wagonów dziennie, z tych Nr. 1. w podwiercaniu, Nr. 12. i 14. w pompowaniu, reszta produkuje wybuchowo samodzielnie.

Tow. „Opiag“ posiada dużą kancelaryę, pokój ordynacyjny lekarza, dom urzędniczy, 2 duże domy dla kierowników, 14 baraków robotniczych dom dy-

Die Bohrtätigkeit.

Von unseren Korrespondenten.

Bitków. Unsere Petroleumindustrie übergeht gegenwärtig in eine neue Entwicklungsphase. Und zwar gravitiert die ganze Bohrtätigkeit plangemäss in der südöstlichen Richtung von den bisherigen Anlagen, damit die besten Erfolge von den in dieser Richtung am meisten vorgeschobenen Schächten erreicht werden. Eine zweite, nicht weniger wichtige Ursache dieses Vormarsches bildet der Umstand, dass die von den existierenden Gruben nordwestlich gelegenen Terrains grosse Flächen bedecken, welche vorwiegend in den Händen grosser Gesellschaften stehen und somit für kleinere Unternehmer unzugänglich sind. Die in der südöstlichen Richtung der hiesigen Oellinie gelegenen Terrains bilden kleine Komplexe, welche durch grosse Gesellschaften nicht monopolisiert wurden, sondern das Eigentum sehr vieler kleineren Unternehmer u. Gesellschaften bilden. Auf diesen Terrains lasten kürzere oder längere Bohrtermine, und da die Rentabilität der Bohrungen sehr verlockend ist, wird der südöstliche Teil von Bitków und die angrenzenden Gemeinden Pasieczna und Pniów demnächst eine rege Bohrtätigkeit aufzuweisen haben. Es ist ja allgemein bekannt, dass die Entwicklung von Tustanowice, dem Umstande zuzuschreiben ist, dass viele kleine Unternehmer die Bohraktion aufnahmen. Auf diese Weise dürften auch unsere Terrains vollkommen entdeckt werden.

Ausser der Bohrungen, welche in der nächsten Zukunft H. Franz Brugger und die „Tepege“ aus Krakau unternehmen wird, sei noch die Bohrung der A. G. „Montan & Schodnica“ in Pniów (Grundparz. 3826 Naphtafeld „Maurycy“) und die Bohrung der „Opiag“ gemeinsam mit einer deutschen Firma auch in Pniów auf einem 17 Joch Terrain (Parzelle 3832/1) genannt. Dieses Terrain wurde durch die „Opiag“ von dem Bitkower Pfarrer P. Korol erworben.

Die von Dr. Wasung aus Lemberg neugegründete Gesellschaft „Bitumen“ soll nach den Ferien auf dem erworbenen 10 Joch Terrain in Pniów vorläufig mit einem Schachte auf der Gdprzlle 3829/2, 3830/2 u. a. beginnen.

In Bitków besitzt die „Opiag“ 30 Schächte, von welchen 22 produzieren je $\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ Waggons pro Tag. Von diesen Schächten wird Nr. 1. vertieft Nr. 12. u. 14. gepumpt, während die übrigen eruptiv produzieren.

Die „Opiag“ besitzt mehrere eigene Häuser, und zwar ein grosses Kanzleigebäude, ärztliches Ordinationszimmer, Beamtenhaus, 2 grosse Wohnhäuser für

Sytuacja szybów. — BITKÓW. — Situation der Schächte.

einer deutschen Firma auch in Pniów auf einem 17 Joch Terrain (Parzelle 3832/1) genannt. Dieses Terrain wurde durch die „Opiag“ von dem Bitkower Pfarrer P. Korol erworben.

rektora ruchu, warsztaty, dom kierownika sekcji 3-ciej. Kończy się budowanie nowego, ogromnego warsztatu, w którym stanie 10 tokarń, 5 ognisk kowalskich, młot parowy o wadze 12000 kg. i inne maszyny jak heblarki, gwintówki i maszyny do wiercenia dziur. Pędzony będzie motorem o sile 50 H. P. (motor gazowy) i maszyną parową o sile 25 H. P. Dalej: obszerny magazyn, nowa elektrownia, nowa łóżnia, łaźnia, konsum fabryczny z obrotem dziennym około 3000 kor., rzeźnia i piekarnia. Ludzi zajętych w Bitkowie w kopalniach liczyć można na 1500 osób, ogółem zaś na 5000 osób. Życie towarzyskie wręcz coraz żywiej. Założono kółko „T. S. L.“, które prócz pracy oświatowej, zajmuje się też organizowaniem zabaw, festynów itp. Z 2 ostatnich festynów wynosił czysty dochód 1000 kor. Po wybudowaniu sali będą się odbywały stale przedstawienia amatorskie.

Z powodu rozległości obszaru dzieli się kopalnia „Opiąg” na 3 sekcje. Pierwsza sekcja obejmuje teren dawnej kopalni. Z nowych szybów obejmuje Nr. 29. Nr. 30. Nr. 32. Nr. 27. i szyb „Austria”. Kierownikiem sekcji p. Morgulec. Druga sekcja obejmuje teren w kierunku Maniawy i wsi Babcze. W skład tej sekcji wchodzi szyb Nr. 1. Nr. 26. Nr. 14. Nr. 12. Nr. 16. i Nr. 17. oraz kilka nowych projektowanych i zgłoszonych. Kierownikiem sekcji p. Podoski. Trzecia sekcja obejmuje tereny położone w kierunku południowo-wschodnim ku Pasiecznej i wsi Pniów. Obejmuje kopalnie na „Płytkach” i Nr. 37. Kierownikiem tej sekcji p. Mieczysław Szydłowski. Prócz tego oddano na granicy Maniawy 2 szyb inż. Bielskiemu. Obecnie przeprowadza się drogę z Pasiecznej do Bitkowa, przy której zajętych jest około 1000 ludzi. Prócz tego posiada „Opiąg” nową maszynę do łamania kamieni na kamień do budowy dróg i do wyrobu szutru i żwiru. Do przewożenia ciężarów urządzono kolejkę wązkotorową aż do Nr. 37. Ropę ze wszystkich szybów zbiera się w miernikach „Opiagu”, gdzie się ją odmierza i oznacza ciężar gatunkowy, z mierników odłacza się ją do głównego zbiornika a stąd sama odpływa do rezerwoarów na stacji w Nadwórnej. Do zbierania gazów jest urządzonych 20 gazometrów. Do magazynowania produkcji są zbudowane 2 zbiorniki na 100 i 300 wagonów. Wiercenie prowadzi się obecnie w ten sposób, że na dwa blisko stojące szyby przypada 1 kuźnia i 1 kotłownia.

Ubiegłego miesiąca wybudowano w Bitkowie odbenzyniarnię najnowszego systemu. Surowcem tu przerabianym jest nie ropa lecz gaz, który odbenzyniają kompresorami najnowszym sposobem, poczem gaz (po odbenzynieniu) bywa użytkowany do opału lub oświetlenia. Na razie przerabia się dziennie około 200 l. benzyny, w najbliższym zaś czasie będzie się przerabiało około 400 l. benzyny dziennie i więcej. Kierownikiem odbenzyniarni i wynalazcą postępowania jest inż. chem. Parchoff. Szczegóły odbenzyniania są zachowywane w ścisłej tajemnicy. System ten wpłynie niewątpliwie na koniunkturę targową odnośnego artykułu w szczególności a na rozwój tutejszego przemysłu naftowego dodatnio wogóle.

Obecny stan wierceń w Bitkowie przedstawia się następująco:

Kopalnia tow. „Opiąg”:

Szyb Nr. 1. w pogłębianiu. Głębokość 637 m. Rury 5". Wierci w czarnym łupku.

Betriebsleiter, 14 Arbeiterbarracken, ein Wohnhaus für den Betriebsdirektor, Werkstätte und ein Wohnhaus für den Sektionsbetriebsleiter. Der Bau der neuen grossen Werkstätte, in welcher 10 Drehbänke, 5 Feuerherde, Dampfhammer und andere Maschinen Platz finden werden. Die Werkstätte wird mit einem 50 HP. Gasmotor und einer 25 HP. Dampfmaschine betrieben. Weiter ein grosses Magazingebäude, neue elektrische Zentrale, neue Druckstation, Badeanstalt, Arbeiterkonsum, Schlachthaus und Bäckerei. Die in Bitków beschäftigten Arbeiter können mit 1500, während die Gesamtzahl mit 5000 beziffert werden.

Da das Terrain eine sehr grosse Fläche deckt, und die Schächte weit von einander entfernt sind, wurden die Opiaggruben in 3 Sektionen geteilt. Die erste Sektion umfasst das Terrain der alten Grube und die neuen Schächte Nr. 29, 30, 32, 27 und den Schacht „Austria“. Sektionsleiter Herr Morgulec. Sektion II. umfasst das Terrain gegen Maniawa und Babcze u. z. die Schächte Nr. 1, 26, 14, 12, 16, 17 und einige projektierten und angemeldeten Schächte. Sektionsleiter H. Podoski. Die Sektion III. gegen Pasieczna und Pniów gehören die Terrains „Plytki“ und Schacht Nr. 37. Sektionsleiter Herr M. Szydłowski. Ausserdem leitet Herr Ing. Bielski 2 Schächte an der Maniawagrenze. Der Weg von Pasieczna nach Bitków wird soeben gebaut. Es arbeiten dabei zka 1000 Arbeiter. Die Arbeit wird durch eine neue Steinbrechmaschine, bedeutend vereinfacht. Es wurden schmalspurige Feldbahnen bis zum Schachte Nr. 37 gelegt. Das Rohöl wird aus allen Schächten in die Messbotiche der „Opiag“ geleitet, wo dasselbe gewogen, und das spezifische Gewicht bestimmt wird. Sodann wird das Oel in den Hauptbehälter gedrückt, von wo es selbsttätig in die Reservoirs auf der Station in Nadwórna herabfließt. Zur Gassammlung gibt es 20 Gasmometer, die Produktion wird in 2 Behältern zu 100 und 300 Zisternen magaziniert.

Im vorigen Monate wurde in Bitków eine Entbenzinierungsanstalt neuesten Systems erbaut. In dieser Fabrik wird jedoch nicht das Rohöl, sondern das Gas nach einem neuen Verfahren entbenziniert. Nach der Entbenzinierung wird das Gas zu Heiz- und Beleuchtungszwecken verwendet. Vorläufig werden zka 200 l. Benzin pro Tag verarbeitet, in der Zukunft wird jedoch die Tagesleistung bedeutend vergrössert. Die Anstalt wird durch den Erfinder des neuen Verfahrens Ing. chem. Parchoff geleitet. Das Verfahren selbst, ist mit einem strikten Geheimnis umhüllt.

Nachfolgend ist der Stand der Bohrungen angegeben (20. VIII.)

Gruben der „Opiag“:

Schacht Nr. 1. wird vertieft. Tiefe 637 m. 5" Röhren. Schwarzer Schiefer.

Schacht Nr. 25. Tiefe 560 m. Trichter bis zur Tiefe von 500 m. eingelassen. 10" Röhren. Tagesprod. 1 Zist.

Schacht Nr. 27. Wird gebohrt. Tiefe 491.20 7" Röhren. Weicher grauer Sandstein in Schieferschichten. Wasser in 340 m. mit 10" und in 420 m. mit 9" Röhren abgesperrt. Schöne Rohölspuren und starke Gase.

Schacht Nr. 14. Tiefe 1190 m. 5" Röhren mussten bei 600 m. ausgeschnitten, und die Pumpe eingelassen werden. Aus dieser Tiefe wird das Oel in einer Menge von 15 Fass pro Tag gepumpt. Das Oel ist schwer, paraffinhaltig.

Szyb Nr. 25. Głęb. 560 m. Lej zapuszczony do głęb. 500 m. Rury 10". Produkuje dziennie 1 cyst.

Szyb Nr. 27. Wierci w głębokości 491.20 m. Rury 7". Wierci w szarym miękkim łupku z piaskowcem. Woda zamknięta w głęb. 340 m. rurami 10" a w głęb. 420 m. rurami 9". W szybie tym okazują się ładne ślady ropy i silne gazy.

Szyb Nr. 14. Głębokość 1190 m. Rury 5" do głęb. 600 m. musiano ucinąć i zapuścić pompę. Z tej też głębokości pompuje się ropę około 15 beczek dziennie. Ropa ciężka, parafinowa.

Nr. 29. Głębokość 637 m. zapuszczono leja do głębokości 560 m. w rurach 3". Obecnie rurują 7" i będą wiercić dalej.

Nr. 31. Zapuścił leja do głębokości 460 m. w rurach 9". Produkcja niestabilna, około 1 cyst. dziennie.

Nr. 32. wierci w głębokości 70 m. w sinym twardym kamieniu. Rury 16".

„Austria“ wierci w głębokości 245.90 m. w szarym piaskowcu. Rury 9". Woda zamknięta w głęb. 200 m. rurami 12" a w głęb. 240 m. rurami 10".

„Galia“ z powodu położenia na gruncie spornym przesunięta o 100 m. w stronę południową.

Kopalnia Tow. naft. „Bitków“.

Szyb „Kiernica“ Nr. 1. Głębokość 831 m. Rury 6". Czarny łupek z piaskowcem. Produkcja od 30. VII. 3000 kg. dziennie. Łączna produkcja w lipcu wynosiła 6 wagonów.

Szyb „Polanka“ Nr. 1. Wierci w głębokości 818 m. w rurach 7". Ostatnie ślady ropy napotkano w głębokości 555 m.

Tow. naft. „Montan“.

Szyb „Victoria“ Nr. 1. po nieudanych próbach z tłokiem i lejem zapuszcza znów pompę. Głęb. 822 m. Rury 7".

Tow. Naft. „Starunia-Bitków“.

Szyb „Elza“ Nr. 1. pompuje dziennie 5—10 beczek ropy.

Kopalnia N. Golda:

Szyb Nr. 1. produkuje $\frac{3}{4}$ cyst. dziennie.

Szyb Nr. 2. wierci w głębokości 264 m. w piaskowcu szarym. Rury 10". Ślady ropy i gazy.

Kopalnia Tow. „Olīga“.

Szyb Nr. II. wierci w głęb. 16.60 m. w bardzo twardym kamieniu białym. Rury 18".

Kopalnia „H. Mikuli i Ska.“

Szyb Nr. 1. ukończył montowanie i rozpocznie w najbliższych dniach wiercenie. Kierownikiem jest p. Niewolski.

Pasieczna.

Kopalnia „L. Griffel“.

Szyb Nr. 7. wierci w głęb. 306 m. w piaskowcu. Rury 9".

Kopalnia „Robert Rudolf“.

Szyb Nr. 3. wierci w głęb. 60 m. w bardzo twardym piaskowcu. Rury 14".

Kopalnia H. Wundermann i Ska.“

Szyb Nr. 1. łyżkuje na razie 550—750 kg. ropy dziennie.

Kopalnia Tow. naft. „Olīga“.

Szyb Nr. 3. wierci w głęb. 103.10 m. w sinym kamieniu. Rury 12".

Firma ta wybudowała 4 duże domy dla urzędników i kierowników i założyła konsum na wzór bitkowskiego. Wiercenie szybu Nr. 3. prowadzi w akordzie „Intern. Bohrgesellschaft“ z Erkelenz.

Schacht Nr. 29. Tiefe 637 m. In die 9" Röhren wurde ein Trichter bis zur Tiefe von 560 m. eingelassen. Gegenwärtig wird das Bohrloch mit 7" Röhren verrohrt, wonach weitergebohrt wird.

Schacht Nr. 31. Hier wurde der Trichter bis zur Tiefe von 460 m. in 9" Rohre eingelassen. Produktion zka 1 Zist. pro Tag.

Schacht Nr. 32. Wird gebohrt. Tiefe 70 m. harter Sandstein. 16" Röhren.

Schacht „Austria“ erreichte die Tiefe von 245.90 m. und wird im grauen Sandstein weitergebohrt. 9" Röhren. Wasser wurde in 200 m. mit 12" und in 240 m. mit 10" Röhren abgesperrt.

Schacht „Galia“ wurde, da er auf der im Streit sich befindenden Parzelle montiert wurde, um 100 m. gegen Süden verschoben.

Petroleum Ges. „Bitków“.

Schacht „Kiernica“ Nr. 1. Tiefe 831 m. 6" Röhren bohrt und kolbt abwechselnd. Produktion: vom 30. VII. an 3000 kg. pro Tag. Gesamtproduktion im Juli 6 Zisternen. Schwarzer Schiefer und Sandstein.

„Polanka“ Nr. 1. Wird gebohrt. Tiefe 818 m. 7" Röhre. Grauer Schiefer Sandstein. Die letzten Rohölspuren wurden in 555 m. angebohrt.

Montan A. G.

Schacht „Victoria“ Nr. 1. Nach erfolglosen Versuchen mit Kolben und Trichter, wird die Pumpe wieder eingelassen. Tiefe 822 m. Röhren 7".

Petr. Ges. „Starunia-Bitków“.

Schacht „Elsa“ Nr. 1. wird gepumpt. Produktion 5—10 Fass pro Tag.

Grube N. Gold.

Schacht Nr. 1. produziert $\frac{3}{4}$ Zisternen pro Tag.

Schacht Nr. 2. wird gebohrt, Tiefe 264 m. Grauer Sandstein. Röhren 10". Rohölspuren u. Gase.

Gruben der Ges. „Olīga“.

Schacht Nr. II. wird gebohrt. Tiefe 16.60 m. sehr harter Sandstein. Rohre 18".

H. Mikuli & Co.

Schacht Nr. 1. wurde fertigmontiert. Die Bohrung wird demnächst begonnen.

Pasieczna.

Grube L. Griffel.

Schacht Nr. 7. Tiefe 306 m. Röhren 9". Bohrt im Sandstein.

Grube R. Rudolf.

Schacht Nr. 3. bohrt in der Tiefe von 60 m. Röhren 14". Sehr harter Sandstein.

Grube der Ges. „Olīga“.

Schacht Nr. 3. Tiefe 103.10 m. bohrt im Sandstein. Röhren 12". Die „Olīga“ hat hier 4 grosse Beamtenhäuser gebaut und Konsumladen eingerichtet. Die Bohrung des Schachtes Nr. 3. wird im Akkord von der Internationalen Bohrgesellschaft Erkelenz gebohrt.

Bez. unserer Korrespondenz in der Nr. 14. der „Ropa“ schreibt uns die Internationale Bohrgesellschaft wie folgt: „Entgegen den Mitteilungen auf Seite 318 der Zeitschrift „Ropa“ dieses Jahrganges stellen wir fest, dass die von uns am 2. Juli begonnene Bohrung Oliga Nr. 3. am 2. August, also genau einen Monat später mit 14" Verrohrung bei 90 m. Teufe angelangt war“. Hiezu haben wir zu bemerken, dass die Nr. 14. unserer Zeitschrift am 2. August bereits in den Händen unserer Abonnenten war und in der betreffenden Korrespondenz der Stand der Bohrungen vom 15. Juli berücksichtigt wurde. Die Red.

Oдноśnie do naszej korespondencji w Nr. 14. „Ropy“ otrzymujemy następujące pismo od Internationale Bohrgesellschaft w Erkelenz:

„Oдноśnie do notatki na str. 318 czasopisma „Ropa“ z b. roku, stwierdzamy, że rozpoczęte przez nas 2. lipca wiercenie Oliga Nr. 3. dnia 2. sierpnia zatem dokładnie w jeden miesiąc później osiągnęło głębokość 90 m. przy 14° rurach“.

W sprawie powyższej korespondencji musimy zauważyć, że Nr. 14. „Ropy“, był 2. sierpnia już w rękach naszych prenumeratorów. W odnośnej korespondencji uwzględniony był stan wierceń z dnia 15. lipca br. Red.

Ogólna produkcja ropy w Pasiecznej za miesiąc lipiec 1913.

„A. Compes“	—	8 ¹ / ₂	cystern
„L. Griffel“	—	5	„
„R. Rudolf“	—	4 ¹ / ₂	„
„Wundermann“	—	1	„
„Br. Gorgoń“	—	1	„

Razem 20 cystern.

Ekspedycja ropy ze stacji Nadwórna wynosi za miesiąc lipiec — 2683704 kg. tj. około 268¹/₂ wagonów ropy.

W uzupełnieniu wiadomości pomieszczonych w ostatnim numerze donoszą nasi korespondenci:

Na linii naftowej Siary-Sękowa-Ropica ruska (koło Gorlic) rozpoczynają wiercenie trzy nowe przedsiębiorstwa. Spółka włościańska rozpoczyna na terenie około 100 morgowym wiercenie 1 rygiem. Zaznaczyć tu wypada dojrzałość naszych Mazurów, którzy zamiast szukać szczęścia na stepach i lasach Kanady, a prawa naftowe na własnych zagonach odstępować obcym, tworzą sami spółkę z kapitałem 100.000 koron i na skomasowanym terenie sami zakładają kopalnię.

W Sękowej na „Pustem polu“ i na terenach kilkuset morgowych w Ropicy ruskiej zaczyna już wiercenie 2 rygami rdzennie krajowa firma Józef Tumidajski właściciel kopalń w Borysławiu. Prócz tego ma wiercić p. M. Mrazek na własnym terenie w Ropicy.

Na linii naftowej Kobyłanka-Kryg-Libusza-Lipinki panuje bardzo ożywiony ruch terenowy i wiertniczy. W Lipinkach na zakupionych terenach rustykalnych ma wkrótce rozpocząć wiercenie firma O. Smreker. Mają tu także rozpocząć wiercenie dwoma rygami Ignacy Stern z Krakowa i Chiel Morgenstern z Drohohobycza. Na znacznym terenie włościańskim rozpoczyna wiercenie Ks. Sapieha i Ska.

W pobliżu Krosna w gminie Torosówka tworzą się nowe przedsiębiorstwa zagraniczne, z których jedno z Gotha rozpoczęło już budowę kopalniane.

W Męcince rozpocznie wkrótce wiercenie jednym rygiem firma J. M. Waterkeyn.

Nawet na starych zaniechanych kopalniach środkowej i wschodniej Galicyi od Zagórza do Sambora ruch terenowy i wiertniczy pokaźnie się rozwija, zwłaszcza w okolicy Zagórza, Ustrzyk, Sambora i Strzelbic.

W Mokrem koło Zagórza Tow. Johanna na ogromnym terenie (obszar dworski Dr. Goldhammer) otrzymało w pierwszym probnym szybie produkcję.

Najdalej we wschodniej Galicyi wysuniętym posterunkiem naftowym będzie Jabłonica koło Tatarowa, gdzie na kilkuset morgowym terenie rozpocznie wkrótce krajowa firma wiercenie jednym rygiem.

Gesamtproduktion von Pasieczna pro Juli 1913.

„A. Compes“	—	8 ¹ / ₂	Zist.
„L. Griffel“	—	5	„
„R. Rudolf“	—	4 ¹ / ₂	„
„Wundermann“	—	1	„
„Gebr. Gorgon“	—	1	„

Zusammen 20 Zist.

Die Rohölexpedition von der Station Nadwórna im Juli belief sich auf 2683704 kg. oder zka 268¹/₂ Zist.

Über die Bohrtätigkeit in Galizien berichten weiter unsere Korrespondenten:

Auf der Naphtalinie Siary-Sękowa-Ropica ruska (bei Gorlice), werden demnächst drei neue Gesellschaften die Bohrarbeiten aufnehmen. Eine von den hiesigen Landleuten gegründete Gesellschaft wird demnächst auf einem 100 Joch kommasierten Terrain die Bohrung mit einem Schachte beginnen. Es ist dies ein Beweis der Reife unserer Bauern, welche anstatt in den Wäldern Kanada herumzustreichen und Glück zu suchen, und eigene Grundstücke an Ausländern zu verpachten, eine Gesellschaft mit 100.000 Kronen Kapital gegründet hatten und eine Naphtagrube anlegen.

In Sękowa auf „Puste pole“ und auf einige hundert Joch grossen Terrains in Ropica ruska beginnt die Bohrung mit 2 Schächten eine inländische Firma Peter Tumidajski, Grubenbesitzer aus Borysław. Ausserdem soll hier H. M. Mrazek auf eigenem Terrain mit der Bohrung beginnen.

Auf der Naphtalinie Kobyłanka-Kryg-Libusza-Lipinki herrscht eine rege Terrain- und Bohrtätigkeit. In Lipinki soll demnächst auf den Rustikalgründen die Firma O. Smreker mit der Bohrung beginnen. Es sollen hier auch demnächst Ign. Stern aus Krakau und Chiel Morgenstern aus Drohohobycz mit zwei Bohrrings beginnen. Auf einem grossen von den Bauern erworbenen Terrain beginnt die Bohrung Fürst Sapieha u. Co.

In der Gemeinde Torosówka bei Krosno werden neue ausländische Gesellschaften gegründet, von welchen eine aus Gotha bereits mit der Montage begonnen hatte.

In Męcinka werden von der Firma J. M. Waterkeyn Vorbereitungen zum Bohrbeginne getroffen.

Auch auf den alten aufgelassenen Gruben in Mittel- und Ostgalizien von Zagórz bis Sambor lebt die Bohrtätigkeit auf und speziell in der Gegend von Zagórz, Ustrzyki, Sambor und Strzelbice.

In Mokrem bei Zagórz erbohrte die Ges. „Johanna“ in dem Probeschachte eine Produktion.

Am meisten in Ostgalizien vorgerückter Bohrposten wird die Grube in Jabłonica bei Tatarów sein, wo demnächst auf einem einige hundert Joch grossen Terrain eine inländische Firma mit der Bohrung eines Schachtes beginnen wird.

J. FATIO, Brüssel.

Verwaltung, Finanzierung, Gründung
- - - von Aktien-Gesellschaften. - - -

Ältestes Geschäft in Belgien für den Handel
von Nafta-Bruttos.

Galizische Bohrwerkzeug-Fabrik

Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz

GESELLSCHAFT M. B. H.

VORMALS

PERKINS, MAC' INTOSH & PERKINS
gegründet 1885.

Erzeugen und liefern:

MASCHINEN, Werkzeuge u. komplette Einrichtungen für Tiefbohrungen nach kanadischem System für Seil- und Spülbohrung.

BOHRKRÄNE nach verbessertem kanadischem System und kombinierte Bohrkräne nach allerneuesten Konstruktionen ausgeführt für entsprechende Tiefe.

TRANSPORTABLE ausfaçoneisen gebaute und leicht montierbare Bohrkräne und Bohrturmgerüste.

DAMPFFÖRDERHASPEL für Förderung des Oels aus Bohrlöchern mittels Kolben in verschiedenen Grössen in bekannter erstklassiger Qualität, wovon über 90 Stück im Betriebe.

DAMPFPUMPEN, Pumprigs und Rohölschachtpumpen, wie auch komplette Einrichtungen von Rohölpumpenanlagen.

SPECIALITÄT: Excentermeisel Patent Mac Garvey in allen Dimensionen.

BOHRWEKZEUGE und Bohrtensilien für kanadisches System, Freifallseil- und Spülbohrung.

BOHRSTANGEN vom Specialeisen, Rettungsstangen aus einem Stück ohne Schweiss in verschiedenen Dimensionen und Kaliber.

SICHERHEITSRETTUNGSSTANGEN, gekuppelt, an Kugellager laufend, zum Betreiben ausserhalb des Bohrturmes.

**ZENTRALBUREAU
& FABRIK, STRYJ.**

Bahn-, Post- &
Telegraphen-Station
Stryj.

Postsparkassen-
Konto Nr. 122.331.

Telegramm-Adresse:
„ŚWIDRY“ Stryj.

Telephon Nr. 7.

**ZWEIG-FABRIKEN
IN GALIZIEN:**

Borysław,
Telephon Nr. 16.

Tustanowice,
Telephon Nr. 9.

Borysław-Wolanka,
Telephon Nr. 64.

Fabrik in England:

Perkins, Mac' Intosh,
Petroleum Tool &
Boring Co. Limited.
St. Albans.

Telegramme:
BORING, St. Albans.

Bureau:

London, E. C.

79, Bishobsgate.

Telegramme:
OLEBORERS, London.

**General-Vertreter
für Europa:**

Verein für Handel,
Gewerbe & Acker-
bau in Lemberg,
Romanowiczgasse 1.

Telegramm-Adresse:
HANDELSVEREIN, Lemberg
Telephon Nr. 168.

**Neueste kombinierte Bohrausrüstungen Rotations-
system „ROTARY“ mit galizisch-kanadischem
Bohrkran — komplett oder getrennt.**

Informationen, Skizzen und Offerten auf gefl. Wunsch.

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

Kol. Henryk Drejer objął kierownictwo kop. Kazimierz, wł. firmy Joanna w Borystawiu.

Kol. Franciszek Jędrzejowski objął kierownictwo kop. „Mary“ firmy Waterkeyn w Borystawiu.

Kol. Stan. Jarzyna objął kierownictwo kop. Monte Carlo.

Kol. Kalikst Dębiński objął kier. kopalni w Perehińsku wł. Tow. akc. raf. olei miner.

Kol. inż. Stan. Krasuski obejmuje kierownictwo warsztatów tow. „Premier“ w Perehińsku.

WIADOMOŚCI RÓŻNE.

Przestroga dla wyjeżdżających do Indyi. Od jednego z kierowników kopalń pracującego od szeregu lat w Indyach otrzymaliśmy bardzo cenne informacje dotyczące warunków płac kierowników kopalń w Indyach. Informator nasz pisze m. i. Galicyanie cieszą się tu jak najlepszą opią, a jednak są za lichy płac, podczas gdy wiertacze amerykańscy, którzy swoim obowiązkom zazwyczaj podołać nie mogą są płatni miesięcznie po 650 do 800 guldenów holend. a czas kontraktu zaliczają im od dnia wyjazdu na miejsce przeznaczenia.

Polacy, którzy zawsze osiągnęli najlepsze rezultaty wiertnicze i bez porównania lepiej pracują od Amerykanów, powinni żądać co najmniej: kierownik-wiertacz 650 guld. holend. wiertacz 450 guld. holend. 1 guld. metrowego, assekuracye i t. p. a czas kontraktu z dniem rozpoczęcia podróży. Kontraktu nie powinno się zawierać na czas dłuższy niż jeden rok.

KRONIKA RUCHU.

Z notatek naszego biura statystycznego.

16/8.

W szybie „Spindeltop“ w Tustanowicach, który ma obecnie 1479 m. głębokości, zarurowany 6" rurami, przy próbnym tłokowaniu osiągnięto niespełna 1/2 cyst. ropy. Szyb pogłębia się dalej.

W szybie „Henry“ (Premier) w Tustanowicach tłokuje się przez 1 szychtę z wynikiem 3/4—1 cyst. przez 2 szychty pogłębia się otwór, który ma obecnie 1060 m. głębokości a zarurowany jest 6" rurami.

Szyb „Diamant“ w Borystawiu otrzymał w głębokości 905 m. przy 7" średnicy rur, zapomocą tłokowania 3/4—1 cyst. dziennej produkcji.

18/8.

Szyb „Erdölwerke Galizien VII“ w Tustanowicach 1214.20 m. głęboki, po zapuszczeniu 4" rur, dostał za tłokiem 1 cyst. dziennej produkcji.

W szybie „Fanto IX“ w Tustanowicach tłokowano wczoraj 4 godziny i uzyskano 1000 kg. ropy.

Szyb „King Eduard“ w Tustanowicach ma 1204 m. głębokości, przez 2 szychty pogłębia się a przez 1 szychtę tłokuje się z wynikiem 1 1/2—1 3/4 cyst.

Szyb „Dziunia“ w Tustanowicach ma 1400 m. głębokości, 6" rury i wierci się w twardym piaskowcu.

19/8.

Szyb Karpackiego Tow. „Tłoka XVIII“ w Tustanowicach po pogłębieniu otworu o 40 cm. dostał znacznie większą produkcję wybuchową. Od godz. 1-ej pop. przychodzi 3/4 cyst. na godzinę, zatem dzienna produkcja powinna wynosić 18 cyst. Dzisiejszą produkcję oznaczyliśmy szacunkowo na 12 cyst.

W szybie „Ella“ w Tustanowicach nie tłokuje się z powodu naprawy haspla.

Szyb „Kamilla I“ w Borystawiu (1332 m. 5" r.) produkuje za tłokiem 1 1/4 cyst. dziennie.

20/8.

Szyb Ratoczyn Petr. Ges. Nr. VI. w Borystawiu z produkcją 1 1/2 cyst. dziennie, który wraz z 10-cio morgowym terenem nabyła firma Motor Owners Petr. Comb. zostająca pod za-

PERSONALNACHRICHTEN.

H. Heinrich Drejer hat die Betriebsleitung der Grube „Kazimierz“ d. Firma „Joanna“ in Boryslaw übernommen.

H. Franz Jędrzejowski hat die Betriebsleitung der Grube „Mary“ d. Firma J. Waterkeyn in Boryslaw übernommen.

H. Stanisław Jarzyna übernahm die Betriebsleitung d. Grube Monte Carlo.

H. Kalixt Dębiński übernahm die Leitung der Bohrungen d. Firma Mineralölraffinerie A. G. in Perehińsko.

H. Ing. Stan. Krasuski übernimmt die Leitung der Werkstätte der „Premier“ Ges. in Perehińsko.

VERSCHIEDENE NACHRICHTEN.

Warnung für Bohrtechniker. Von einem Bohrtechniker, welcher seit einer Reihe von Jahren in Indien arbeitet erhalten wir folgende Informationen: Die polnischen Bohrbetriebsleiter, werden hier sehr gesucht und trotzdem, dass sie sich hier sehr bewährt haben, werden sie verhältnismässig ungenügend bezahlt. Amerikanische Bohrmeister, welche seinen Pflichten selten nachkommen, verdienen hier 650 — 800 holl. Gulden per Monat, und die Vertragszeit beginnt mit dem Antreten der Reise.

Die Polen, welche hier immer die besten Resultate erzielt hatten und bedeutend besser als die Amerikaner arbeiten, müssen wenigstens folgende Bedingungen verlangen: Bohrbetriebsleiter 650, — Bohrmeister 450 holl. Gulden, 1 Gulden Metergeld, Assekuration etc. Arbeitsvertrag nicht länger als für ein Jahr, vom Datum des Reisebeginnes.

BETRIEBSCHRONIK.

Aus den Notizen unseres statistischen Büros.

16/8.

Im Schachte „Spindeltop“ in Tustanowice, welcher gegenwärtig 1479 m. tief und mit 6" Röhren verrohrt ist, wurde probeweise gekolbt und ungefähr 1/2 Zist. Rohöl gewonnen. Der Schacht wird weiter vertieft.

Im Schachte „Henry“ (Premier) in Tustanowice wird 1 Schicht täglich mit Resultat von 3/4—1 Zist. gekolbt — 2 Schichten wird weiter gebohrt. Der Schacht ist 1060 m. tief, mit 6" Röhren verrohrt.

Schacht „Diamant“ in Boryslaw hat in der Tiefe von 905 m. bei 7" Röhrendimension, eine Produktion von 3/4—1 Zist. täglich bekommen.

18/8.

Schacht „Erdölwerke Galizien VII“ in Tustanowice 1214.20 m. nach Einlassung der 4" Röhren bekam mittels Kolbens eine Produktion von 1 Zist. täglich.

Im Schachte „Fanto IX“ in Tustanowice wurde gestern 4 Stunden gekolbt und 1000 Kg. Rohöl gewonnen.

Schacht „King Eduard“ in Tustanowice ist 1204 m. tief, wird in 2 Schichten vertieft und 1 Schicht gekolbt mit Resultat von 1 1/2—1 3/4 Zist. täglich.

Schacht „Dziunia“ in Tustanowice ist 1400 m. tief, mit 6" Röhren verrohrt und wird im harten Sandstein gebohrt.

19/8.

Im Karpathenschachte „Tłoka XVIII“ in Tustanowice wurde heute nach einer Vertiefung von 40 cm. eine bedeutend grössere eruptive Produktion angebohrt. Seit 1 Uhr nachm. beträgt die Produktion zka 3/4 Zist. per Stunde. Die Tagesproduktion dürfte somit zka 18 Zist. betragen. In dem heutigen Ausweise haben wir die Produktion schätzungsweise mit 12 Zist. eingesetzt.

Im Schachte „Ella“ in Tustanowice wurde wegen Haspelreparatur nicht gekolbt.

Schacht „Kamilla I“ in Boryslaw (1332 m. 5" R.) produziert mittels Kolbens 1 1/4 Zist. täglich.

20/8.

Schacht der Ratoczyn Petr. Ges. Nr. VI in Boryslaw, mit einer Tagesproduktion von 1 1/2 Zist., welcher samt dem 10 Joch Terrain durch den Motor Owners Petr. Comb. Ldt.

rzędem British Austrian P. Co. — otrzymał nazwę „Danamon”. Na zakupionym terenie ma wkrótce stanąć nowy szyb oraz warsztaty.

Nowy szyb w Borysławiu. Firma Fr. Brugger rozpoczęła montowanie nowego szybu na Ratozynie (teren Lindenbaumów). Karpacki szyb „Tłoka XVIII”. Produkcja tego szybu wynosi 20—22 cyst. na dobę.

21/8.

Szyb karpacki „Tłoka XVIII” w Tustanowicach. Wczorajsza produkcja tego szybu wynosiła 25 cyst.

Szyb „Julcia” w Borysławiu nabył od firmy F. Beigang & Ska p. Samuel Weinstock, który nazwę szybu zmienił na „Oilking”.

Szyb „Banzay I” w Tustanowicach. Tutaj buduje się nową wieżę. Szyb produkuje wybuchowo $\frac{1}{2}$ cyst. dziennie.

W szybie „Nafta VII” w Tustanowicach wyrabia się zasp, wobec czego nie ma na razie żadnej produkcji.

22/8.

Szyb karpacki „Tłoka XVIII” w Tustanowicach. Produkcja tego szybu utrzymuje się nadal w wysokości 25 cyst. dziennie.

W szybie „Livia” w Truskawcu wstrzymano na razie tłokowanie.

W szybie „Krakus” w Borysławiu zaprzestano tłokować i przystąpiono do pogłębiania otworu.

Szyb „Wisła” w Tustanowicach tłokuje się od wczoraj z wynikiem $\frac{1}{3}$ cyst. dziennie.

Szyb „Oil Spring” w Mrażnicy ma 496 m. głębokości, zarurowany jest 10” rurami i wierci się dalej.

23/8.

Szyb „Liliom II.” w Tustanowicach. Produkcja tego szybu po dopuszczeniu jednej rury podniosła się na 10 $\frac{1}{2}$ cyst. dziennie.

Szyb „Fanto XI.” w Tustanowicach nie tłokowano z powodu naprawy wieży.

Szyb „Henryk I.” w Tustanowicach ma obecnie 1789 m. głębokości i pogłębia się bez przerwy w pokładach twardego piaskowca. Słup ropy w otworze dosięga 1700 m.

Szyb „Bleriot” w Tustanowicach ma 922 m. głębokości, zarurowany 7” rurami do 921 m. wierci się. Występują gazy i wybuchy szlamowe.

25/8.

Szyb „Nafta II.” w Tustanowicach nie tłokuje się z powodu instrumentacji, przeto nie ma na razie produkcji.

Szyb „Nafta V.” w Tustanowicach z powodu instrumentacji ma tylko 1 cyst. prod.

Szyb „Etna” w Borysławiu ma obecnie 771 m. głębokości, zarurowany 9” rurami i wierci się dalej. Szyb ten ma już silne gazy i bardzo ładne ślady ropne. Słup ropy w otworze dosięga 700 m. wysokości.

Szyb „Morgan” w Tustanowicach ma 850 m. głębokości, zarurowany 9” rurami i wierci się dalej.

26/8.

Szyb „Galicyjska Spółka II.” w Tustanowicach, po pogłębieniu otworu produkuje 1 $\frac{1}{2}$ cyst. dziennie.

W szybie „Nafta II.” w Tustanowicach instrumentuje się w dalszym ciągu za pozostałym w otworze tłokiem.

W szybie „Jenny I.” w Tustanowicach, który ma 1370 m. głębokości, zarurowany 5” rurami, tłokowano wczoraj na próbę i uzyskano 1 cyst. ropy. Dziś przedp. tłokowano znowu jednak z bardzo miernym wynikiem, przeto przystąpiono do pogłębiania otworu.

27/8.

W szybie „Nafta VII.” w Tustanowicach z powodu naprawy wieży wiertniczej nie podjęto jeszcze tłokowania.

Szyb „Erdölwerke Galizien X” dowiercono w głębokości 1276.50 m. przy 6” dym. rur z produkcyjną dzienną 3 cyst. Ropę wydobywa się zapomocą tłokowania.

Szyb „Jan Albert” w Borysławiu (dawniej „na Prociu”) ma 1070 m. głębokości, zarurowany 7” rurami. Po zapuszczeniu 6” rur do tłokowania uzyskano $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ cyst. dz. prod.

28/8.

Szyb „Naphta II.” w Tustanowicach. Tutaj wyciągnięto już pozostały w otworze tłok i rozpoczęto tłokowanie.

Szyb „Fanto VI.” w Tustanowicach po pogłębieniu do 1452 m. produkuje za tłokiem 3 cyst. dziennie.

W szybie „Fanto Nr. XI.” w Tustanowicach wyrabiano zasp, wobec czego mniejsza prod.

welche unter der Verwaltung d. British Austrian P. Co. steht, erworben wurde, wurde mit dem Namen „Danamon” getauft. Auf dem erworbenen Terrain soll demnächst ein neuer Schacht und Werkstätte erbaut werden.

Neuer Schacht in Boryslaw. Firma Fr. Brugger hat mit der Montage eines Schachtes in Boryslaw-Ratozyn begonnen. (Terrain Lindenbaum).

Karpathschacht „Tłoka XVIII”. Die Produktion hat in der Intensivität nicht nachgelassen und beträgt 20—22 Zist.

21/8.

Karpathschacht „Tłoka XVIII” in Tustanowice. Die gestrige Produktion dieses Schachtes betrug 25 Zist.

Schacht „Julcia” in Boryslaw wurde von der Firma F. Beigang & Co. durch H. Samuel Weinstock abgekauft, welcher den Namen des Schachtes auf „Oilking” änderte.

Schacht „Banzay I” in Tustanowice. Hier wird ein neuer Bohrturm gebaut. Der Schacht produziert erpktiv $\frac{1}{2}$ Zist. täglich.

Im Schachte „Naphta VII” in Tustanowice wird der Nachfall ausgearbeitet, weshalb keine Produktion vorhanden ist.

22/8.

Karpathschacht „Tłoka XVIII” in Tustanowice. Die Produktion dieses Schachtes hält andauernd mit 25 Zist. pro Tag an.

Im Schachte „Livia” in Truskawiec wurde vorläufig der Kolbenbetrieb eingestellt.

Im Schachte „Krakus” in Boryslaw wurde der Kolbenbetrieb eingestellt und zur Vertiefung des Bohrloches geschritten.

Schacht „Wisła” in Tustanowice wird seit gestern gekolbt mit Resultat von $\frac{1}{3}$ Zist. pro Tag.

Schacht „Oil Spring” in Mrażnica ist 496 m. tief mit 10” Röhren verrohrt und wird weiter gebohrt.

23/8.

Schacht „Liliom II.” in Tustanowice. Hier wurde ein Rohrstück zugegeben, worauf die Produktion auf 10 $\frac{1}{2}$ Zist. gestiegen ist.

Fantoschacht Nr. XI. in Tustanowice wurde infolge Bohrturmreparatur nicht gekolbt.

Schacht „Henryk I.” in Tustanowice ist gegenwärtig 1789 m. tief und wird ununterbrochen tiefer gebohrt. Die Bohrung befindet sich im harten Sandstein. Die Rohölsäule ist 1700 m. hoch.

Schacht „Bleriot” in Tustanowice ist 922 m. tief mit 7” Röhren bis 921 m. verrohrt und wird weiter gebohrt. Es treten Gase und Schlammausbrüche zutage.

25/8.

Schacht „Naphta II.” in Tustanowice wird instrumentiert, weshalb keine Produktion vorhanden ist.

Schacht „Naphta V.” in Tustanowice hat wegen Instrumentation nur eine Zist. Produktion.

Schacht „Etna” in Boryslaw ist bereits 771 m. tief, mit 9” Röhren verrohrt und wird weiter gebohrt. Der Schacht hat schon starke Gase und sehr schöne Oel Spuren. Die Rohölsäule im Bohrloche steigt bis 700 m. Höhe.

Schacht „Morgan” in Tustanowice ist 850 m. tief, mit 9” Röhren verrohrt und wird weiter gebohrt.

26/8.

Schacht „Galicyjska Spółka II.” in Tustanowice produziert nach Vertiefung des Bohrloches 1 $\frac{1}{2}$ Zist. täglich.

Im Schachte „Naphta II.” in Tustanowice wird weiter instrumentiert nach dem im Bohrloche zurückgebliebenen Kolben.

Im Schachte „Jenny I.” in Tustanowice, welcher 1370 m. tief und mit 5” Röhren verrohrt ist, wurde gestern probeweise gekolbt und 1 Zist. Rohöl gewonnen. Heute vormittags wurde wiederum gekolbt, jedoch schon mit geringem Erfolge, weshalb zur Vertiefung des Schachtes geschritten, wurde.

27/8.

Im Schachte „Naphta VII.” in Tustanowice wurde wegen Bohrturmreparatur der Kolbenbetrieb noch nicht aufgenommen.

Schacht „Erdölwerke Galizien X” in Tustanowice wurde in der Tiefe von 1276.50 m. bei 6” Röhrendimension mit einer Tagesproduktion von 3 Zist. angebohrt. Das Rohöl wird mittels Kolbens gefördert.

Schacht „Jan Albert” in Boryslaw (früher „na Prociu”) ist 1070 m. tief, mit 7” Röhren verrohrt. Es wurden neulich 6” Röhren zwecks Kolbens eingelassen und eine Produktion $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ Zist. gewonnen.

28/8.

Schacht „Naphta II.” in Tustanowice. Hier wurde der im Bohrloche zurückgebliebene Kolben gestern herausgezogen und der Kolbenbetrieb aufgenommen.

Fantoschacht „Babicz VI.” in Tustanowice nach Vertiefung bis 1452 m. produziert mittels Kolbens 3 Zist. täglich.

Szyb „Ratoczyn P. G. IV.“ w Borysławiu. Tutaj pogłębiono otwór do gł. 1320 m. i dziś rozpoczęto tłokowanie. Od południa do 6-ej wieczór natłokowano 1½ cyst. zatem dzienna produkcja powinna wynosić przynajmniej 3 cyst.

29/8.

Szyb „Fanto Nr. VI.“ w Tustanowicach. Tutaj pogłębiono przez 12 godzin otwór a 12 g. tylko tłokowano i z tego powodu produkcja wynosi tylko 1½ cyst.

Wznowienie ruchu wiertn. W szybie „Jäger-Rogawski“ firmy Fanto i w szybie „Port Artur I.“ firmy „Montan“ w Borysławiu jutro będzie wznowiony ruch wiertniczy.

Nowy szyb w Tustanowicach. Szyb „Champagne“ Polsko-francuskiego Tow. w Tustanowicach jest już w zupełności zmontowany i jutro rozpoczyna się wiercenie.

W szybie „Ratoczyn IV.“ zapuszcza się 5" rury do tłokowania.

Im Fantoschachte Nr. XI. in Tustanowice wurde Nachfall ausgearbeitet, weshalb eine kleinere Produktion.

Schacht „Ratoczyn P. G. IV.“ in Boryslaw. Hier wurde das Bohrloch bis 1320 m. vertieft und heute zu Kolben begonnen. Vom Mittag bis 6-h Abend hat man 1½ gewonnen. Die Tagesproduktion dürfte also mindestens 3 Zist. betragen.

29/8.

Fantoschacht Nr. VI. in Tustanowice Hier wurde 12 Stunden das Bohrloch vertieft und nur 12 Stunden gekolbt, weshalb die heutige Produktion nur 1½ Zist. beträgt.

Bohrbetriebs-Wiederaufnahme. Im Schachte „Jäger-Rogawski“ der Firma Fanto & Co. und im Schachte „Port Arthur Nr. I.“ der Montan A. G. in Boryslaw wird morgen der Betrieb wieder aufgenommen.

Neuer Schacht in Tustanowice. Schacht „Champagne“ der Polnisch-französischen Ges. in Tustanowice ist schon vollständig montiert und morgen wird man mit der Bohrung anfangen.

Im Schachte „Ratoczyn IV.“ werden 5" Röhren zwecks Kolbens eingelassen.

ZAWIADOMIENIA WYDZIAŁU ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU. (VEREINSNACHRICHTEN.)

Koledzy!

Dzisiejsze trudne stosunki ekonomiczne siłą, faktu przekonują o konieczności organizacji. Łączą się w każdym zawodzie zarówno pracodawcy w celu obrony własnych interesów, jak i pracujący dla zdobycia znośniejszego bytu. Im silniejszą im bardziej solidarną jest pewna organizacja, tem śmieiej może występować na zewnątrz, tem lepiej może stać na straży interesów, których ma bronić.

Związek, jako jedyna organizacja techników zajętych w przemyśle naftowym, nie ogranicza się tylko do akcji mającej na celu postęp techniki wiertniczej, lecz stosując się do wymogów chwili zakreśla sobie szerszy program działania. W tej myśli zainicjował i przeprowadził Związek cały szereg spraw mających ogólne znaczenie dla całego przemysłu naftowego jak też i dla poszczególnych techników wiertniczych. Jednym z najgłówniejszych zadań Związku jest dążenie do poprawienia materialnego bytu kierowników kopalń. Jakkolwiek dzięki pomyślnej koniunkturze panującej obecnie w przemyśle naftowym stosunki nasze znacznie się poprawiły, to jednak pamiętać nam należy, że jak o tem wiemy z doświadczenia, przemysł nasz przechodzi przesilenia, podczas których byt nasz jest wprost zagrożony. Obecne pomyślniejsze stosunki należy przeto wykorzystać w celu materialnego poparcia naszej organizacji

i stworzyć sobie ostoję, o którą może prędzej niż się spodziewać możemy oprzeć nam się przyjdzie.

Koledzy! Chciejcie zrozumieć, że w Waszych rękach spoczywa Wasz los, że od tego zależy nasza cała przyszłość w przemyśle naftowym, czy potrafimy być solidarni.

Nie na tem kończy się cały obowiązek, żeby zapisać się do Związku, lecz należy popierać jego akcję moralnie i materialnie na każdym kroku.

Do przeprowadzenia swych postulatów posiadać musi Związek podstawy materialne, na które składają się wkładki członków. Ogromna nieregularność w płaceniu wkładek utrudnia Związkowi podejmowanie jakiegokolwiek akcji — brak nam oparcia finansowego.

Apelujemy przeto do Was Koledzy, byście przez regularne płacenie wkładek umożliwili nam przeprowadzenie naszych postulatów. Zwracamy się tu przede wszystkim do tych kolegów, którzy od dłuższego już czasu zalegają z wkładkami i z prenumeratą za Ropę. Zważywszy, że dochody te stanowią jedyną podstawę naszego istnienia, nie wątpimy, że wszyscy koledzy, którzy dotychczas nie byli w możności zaległości wyrównać, wobec obecnie pomyślniejszych stosunków zawodowych w najbliższym czasie to uczynią.

Szczyć Boże!

Wydział Związku Techników Wiertniczych w Borysławiu.

Związek Techników Wiertniczych w Borysławiu

ma na składzie następujące wydawnictwa i wysyła je za zaliczką lub poprzedniemi nadesłaniem należności:

Prof. Dr. Józef Grzybowski — Geologia naftowa	K —.50
Polski Kalendarz naftowy za rok 1908 „	6.—
„ „ „ „ „ 1909 „	6.—
„ „ „ „ „ 1911 „	6.—

Mapa orientacyjna Tustanowic	K 2.—
„Jednodniówka“ I. Zjazdu polskich techników wiertniczych	„ 1.—
Inż. Jan Sholman „Przesilenie naftowe“ „	0.30
Dr. Tad. Tarasiewicz „Przesilenie naft.“ „	— .50

Dom dla interesów naftowych Alfonsa Gostkowskiego

przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie zamianowany i zaprzysiężony sensal dla sprzedaży ropy, wosku ziemnego i produktów tych minerałów.

Finansowanie:

**Kopalń naftowych,
Terenów naftowych,
Procentów brutto,
Udziałów w kopalniach itp.
LWÓW, Pasaż Hausmana I.**
Adr.-telegr.: Lwów Gostkowski.
Telefon Nr. 1059.

Naphtahaus

Alfons Gostkowski

von der hohen k. k. Statthalterei und Handels- u. Gewerbekammer in Lemberg ernannter und beeideter Sensal für den Verkauf von Rohöl, Erdwachs u. Erzeugnisse dieser Mineralien.

Finanzierung:

**Von Naphtaterrains, Naph-
tagruben, Bruttoerzente,
Gruben-Anteile etc.
LEMBERG, Passage Hausmann 1.**
Telegr.-Adr.: Lemberg Gostkowski.
Telephon 1059.

SPRAWOZDANIE ZAPRYSIĘŻONEGO SENZALA ALFONSA GOSTKOWSKIEGO, LWÓW, PASAŻ HAUSMANA L. 1. NR. TEL. 1059. — BERICHT DES BEEIDETEN SENSALEN ALFONS GOSTKOWSKI, LEMBERG, PASSAGE HAUSMANN NR. 1., TELEFON NR. 1059.

Datum Data	15/VIII	31/VIII	30/IX	IX—X XI	X—XI XII	X 1913 IX 1914
12. 1913 VIII.	900—905	905—910	915—920	926—931	935—941	1030- 1040
13. " "	905—910	910—915	915—920			1040- 1050
14. " "	896—901	901—906	913—918	924—929	934—939	1030- 1040
15. " "	Z powodu święta notowań nie było.					
16. " "	—	914—916	926—928	927—929	937—939	1040- 1050
17. " "	—	918—922	930—933	941—945	950—955	" "
18. " "	—	" "	" "	" "	" "	" "
19. " "	—	" "	" "	" "	" "	" "
20. " "	—	916—920	927—930	938—941	948—951	" "
21. " "	—	910—915	920—925	931—936	941—946	" "
22. " "	—	893—897	903—907	914—918	924—928	1030- 1040
23. " "	—	890—895	900—905	911—916	921—926	" "
24. " "	—	" "	" "	" "	" "	" "
25. " "	—	885—890	895—900	906—911	916—921	1020- 1030
26. " "	—	892—895	903—906	914—917	924—927	1030- 1040

TREŚĆ.

Górnictwo Galicyi jako pole pracy. — Inż. R. Titus. Dalsze poglądy na wiercenie obrotowe. — Sprawa płuczki. — Z ruchu wierniczego. — Wiadomości osobiste. — Wiadomości różne. — Kronika ruchu. — Zawiadomienia Wydziału Związku Techników wiernicznych. — Sprawozdanie zaprzysiężonego sensala Alfonsa Gostkowskiego Lwów.

INHALT.

Der Bergbau Galiziens als Betätigungsfeld. — Weitere Angaben über Drehbohren. — Die Spülbohrfrage. — Die Bohrtätigkeit. — Personalnachrichten. — Verschiedene Nachrichten. — Betriebschronik. — Vereinsnachrichten. — Bericht des beeideten Sensalen Alfons Gostkowski Lemberg.

Inż KAZIMIERZ HACZEWSKI BORYSŁAW

wykonuje instalacje gazowe i kontrolę tychże, badanie ropy i produktów naftowych, wody, analizy smarów i olejów maszynowych, projekty i budowę urządzeń gazowych, exhaustorów, przyjmuje odpowiedzialność za urządzenia gazowe i t. p.

WARSZTATY MECHANICZNE

Fr. Dudziak i Cz. Mermon

Telefon 152. WOLANKA. Telefon 152.

Wykonuje reparacje maszyn i pomp parowych, raki, tuty i wszelkie instrumenta wierniczne.

SPECYALNOŚĆ: toczenie gwintów u dowolnie długich rur, obciążników i sztag ratunkowych.

PRZETACZANIE cylindrów u maszyn i tłoczni parowych i otworów czopowych w korbie uskuteczniają na żądanie na kopalni.

WYPOŻYCZALNIA narzędzi ratunkowych, gruszek, koron, raków itp.

WYKONUJE i utrzymuje na składzie gotowe części składowe żurawi kanadyjskich.

MA ZYNY PAROWE różnych systemów na składzie.
Ceny bardzo przystępne.

NAPHTAHAUS

Oskar Loewenherz & Cie in Borysław.

Teleg.-Adr.: Loewenherz, Borysław. — Telephon Nr. 8.

Geschäftskreis: Kommerzielles u. Technisches Bureau für Naphta u. Montan-Angelegenheiten.

Drobne ogłoszenia.

Za wiersz petitowy lub jego miejsce 50 h.

POSADY POSZUKIWANE.

Angielsko-niemiecko-polski korespondent, dobry buchalter, energiczny, zdolny, pracowity, biegle piszący na maszynie, samodzielny pracownik, z długoletnią praktyką zagraniczną, poszukuje posady.

Łaskawe zgłoszenia pod „Reliable“ do Administracji „Ropy“ w Borysławiu.

Zdolny wiertacz z 20 letnią praktyką wiertniczą, obeznany ze wszystkimi systemami wiertniczymi, poszukuje miejsca w kraju lub zagranicą. Długoletnie doświadczenie w Indyach.

Zgłoszenie pod „Wiertacz“ do Administracji „Ropy“.

WOLNE POSADY.

Inżynier mechanik poszukiwany.

Towarzystwo fabrykacji narzędzi wiertniczych poszukuje inżyniera mech. dla planów i robót inżynierskich w połączeniu z fabrykacją narzędzi wiertniczych. Musi posiadać zupełne techniczne wykształcenie i być obeznany z europejskimi robotami wiertniczymi. Wymagana znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie. Zgłoszenia z podaniem wieku i praktyki pod „Box A. 53“ Oil News, 32. Great St. Helens London E. C.

INTERESA NAFTOWE.

BERNHARD NESTEL, Borysław, interweniuje przy kupnie i sprzedaży obiektów naftowych. Kupno i sprzedaż udziałów brutto i netto. Fachowa porada i informacje.

Zapytania załatwia odwrotnie. Adres telegr. Nestel, Borysław. Telefon 38.

OSTROWSKI & CUDEK

dom handlowy dla interesów naftowych

WE LWOWIE, Słowackiego 16

przeprowadza wszelkie interesa w zakres przemysłu naftowego wchodzące.

Adres telegr. Cudek, Lwów. — Telef. Nr. 905.

ADWOKAT — RECHTSANWALT

Dr. J. Knopf

Syndyk Związku Techników wiertniczych

Syndikus des Bohrtechniker - Verbandes

Telefon 34.

DROHOBYCZ.

Kleine Anzeigen.

Für eine Petitzeile oder deren Raum 50 h.

STELLENGESUCHE.

Englisch-deutsch-polnischer Korrespondent, guter Buchhalter, energisch, tüchtig, arbeitsam, flotter Maschinenschreiber, selbständiger Arbeiter, mit mehrjähriger Auslandspraxis, sucht Stelle.

Gefl. Zuschriften erbeten unter „Reliable“ an die Administration der „Ropa“ in Borysław.

Tüchtiger Bohrmeister mit 20 jähriger Bohrpraxis, mit allen Bohrsystemen vertraut, sucht passende Stellung, für In — oder Ausland. Spricht mehrere Sprachen. Langjährige Erfahrung in Indien.

Gef. Zuschriften unter „Bohrmeister“ an die Adm. d. Blattes.

OFFENE STELLEN.

Ingenieur-Mech. gesucht.

Bohrwerkzeug-Fabriks-Gesellschaft sucht einen mechanischen Ingenieur für Plan- und Ingenieurarbeiten in Verbindung mit Bohrwerkzeugfabrikation. Muss vollständige technische Kenntnisse besitzen, mit europäischen Bohrarbeiten vertraut, und der deutschen Sprache in Wort und Schrift mächtig sein. Zuschriften, mit Angabe des Alters und Erfahrung, unter „Box A. 53“ Oil News, 32 Great St. Helens, London E. C.

PETROLEUM-GESCHÄFTE.

BERNHARD NESTEL, Borysław, interweniert beim Kauf- und Verkauf von Naphtaobjekten. Ein- u. Verkauf von „Brutto“- u. „Netto“- Anteilen. Fachmännische Gutachten, Pläne, Auskünfte etc. Erstklassige Referenzen.

Anfragen werden promptest erledigt. Telegr. Adr. Nestel Borysław, Teleph. 38.

KATASTRALKARTE

von Bitków, Pniów, Pasieczna, Lubiąnia.

6 Kartons auf Leinwand Format 100 x 133 cm. zu beziehen durch die Administration der Fachzeitschrift „ROPA“ in Borysław.

Preis K 100.— einzelne Kartons (100 x 133) K 25.—

Die neue Karte deckt teilweise oder gänzlich 41 Katastralkarten, über welche sich die hiesige Naphtalinie erstreckt.

KAZIMIERZ OSSOWSKI

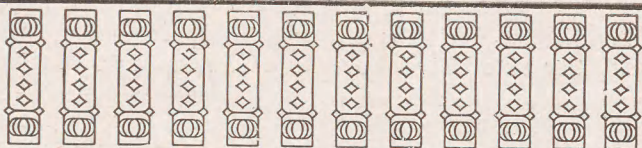
INŻYNIER

OBROŃCA PATENTOWY

PATENT-ANWALT

PETERSBURG, Wozniesienskij Prospekt 20.

BERLIN, Potsdamerstr. Nr. 5.

GALICYJSKA SPÓŁKA HANDLOWA DLA ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH Ska z ogr. por. w DROHOBYCZU.

Utrzymuje na składach
w BORYSŁAWIU, na WOLANCE,
w TUSTANOWICACH i w NADWÓRNEJ:

RURY HERMETYCZNE POMPOWE,
GAZOWE I WODOCIĄGOWE,
spajane i bez szwu, z walcowni rur
ALBERTA HAHNA w BOGUMINIE,
i wszelkie połączenia do tychże.

:-: Kotle i maszyny z fabryki L. ZIELE-
NIEWSKI i Ska, Tow. Akc. w Krakowie.

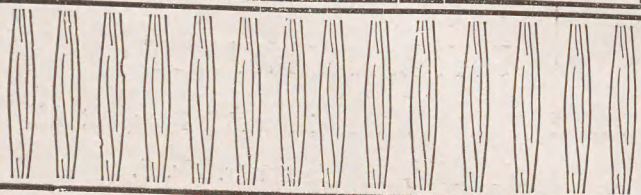
Pompy parowe firmy WEISE & MONSKI
Halle aS. - - - - -

Dynamo-maszyny i urządzenia elektryczne
z fabryki austriackich zakładów SIEMENS
& SCHUCKERT. - - - - -

Maszyny parowe do tychże oryginalne
angielskie firmy TANGYES LTD.
w Birmingham. - - - - -

Kompletne ŻÓRAWIE WIERTNICZE
różnych systemów oraz przybory
i narzędzia wiertnicze, LINY stalo-
wo-druciane i manilowe. Pasy wiel-
błędzie, bawełniane i skórzane.
Materiały uszczelniające i izo-
lacyjne. Kompletne urządzenia
oświetlenia elektrycznego; kom-
pletne urządzenia kuzienne.
Przybory i artykuły techniczne.

TOWAR NAJLEPSZEJ JAKOŚCI. CENY KONKURENCYJNE.

Skład maszyn i artykułów, dla wszystkich gałęzi przemysłu Fell & Erdheim, Drohobycz

filie w Borysławiu i Tustanowicach.

Kotle, maszyny, rury pompowe, gazowe, łączniki, wentyle,
injektory, manometry, wodoszaski, liny druciane, manilowe,
narzędzia wiertnicze, pasy, smary, cegły i tuby korkowe do
okładania kotłów i rur.

Wszelkie przybory do elektryki służące, jak:

dynama, motory, lampy różnego gatunku, żarówki, woltmetry,
ampermetry, druty elektryczne miniowane i zwykłe, oraz
wszelkie w zakresie elektryki wchodzące artykuły.

KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE.

Telefon: Borysław Nr. 38.

Telefon: Drohobycz Nr. 104.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

Eliasz Klinghoffer

Filie w Borysławiu i Tustanowicach.

Telefon Nr. 120. — K. Pocz. K. O.

poleca:

Pasy wiertnicze najlepszej jakości, ubrania szybowe,
łączniki wentyle injektory, manometry, wodoszaski, liny
druciane i manilowe narzędzia wiertnicze, oleje cylindrowe
maszynowe, towott, łój i wszelkie przybory do elektryki.

Kosztorysy na żądanie bezpłatnie.

JÓZEF MERMELSTEIN w Drohobyczu.

Skład wszelkich artykułów technicznych
i elektrotechnicznych.

FILIA w BORYSŁAWIU ul. WOLANIECKA — Telefon Nr. 151

Wyłączna sprzedaż lamp żarowych fabryki G. GANZ
i Ska we Wiedniu dla Galicyi i Bukowiny. Utrzymuje
w bogatym zapasie: Oliwy maszynowe i cylindrowe, tłuszcz
towott pasy z włosia wielbłądziego. Pakunki Wiktoria
Grafitowe i Asbestowe. Pompy, narzędzia, armatury, puszk
smarowe. Metal na panewki, blachy miedziane.

Specjalność pierścienie gumowe do tłokowania we
wszystkich dymenzyach w największym wyborze, wszelkie
inne artykuły techniczne dla wszystkich gałęzi przemysłu
zawsze na składzie.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

E. KLUGMAN

Tel. 126. • W BORYSŁAWIU. • Tel. 126.

PASY WIERTNICZE NAJLEPSZEJ JAKOŚCI .: UBRANIA
SZYBOWE .: ŁĄCZNIKI .: WENTYLE .: INJEKTORY .:
MANOMETRY .: WÓDOWSKAZY .: LINY DRUCIANE
I MANILOWE .: NARZĘDZIA WIERTNICZE .: OLEJE
CYLINDROWE. MASZYNOWE, TOWOTT I ŁÓJ .: WSZEL-
KIE PRZYBORY DO ELEKTRYKI .: MASZYNY PAROWE.
DYNAMA FIRMY BARTELMUS I DONAT W BERNIE.